

АНОТАЦІЯ

Гольденберг К. П. «Податкові важелі забезпечення фінансового розвитку підприємства»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування. Національний університет харчових технологій, Київ, 2024.

Кваліфікаційна робота присвячена розв'язанню теоретичних, методичних та практичних проблем використання податкових важелів для забезпечення фінансового розвитку підприємства.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, переліку використаної літератури і додатків.

У вступі обґрунтовано актуальність теми та сформульовано завдання дослідження.

У першому розділі розкрито сутність податкових важелів як інструменту фінансового розвитку підприємства; надано класифікацію податкових важелів; визначено механізм впливу податкових важелів на фінансовий розвиток підприємства.

Другий розділ присвячено аналізу фінансово-економічної діяльності ТОВ Медичний центр «Гравімед» та оцінці ефективності використання податкових важелів для забезпечення фінансового розвитку підприємства.

У третьому розділі обґрунтовано напрями підвищення ефективності використання податкових важелів для забезпечення фінансового розвитку підприємства.

***Ключові слова:** податки, податкові важелі, фінансовий розвиток, податкові надходження, фінансово-економічний стан підприємства.*

SUMMARY

Goldenberg K. P. «Tax levers for ensuring the financial development of the enterprise»

Master's work for obtaining Master's degree in specialty 072 Financial, Banking and Insurance. National University of Food Technologies, Kyiv, 2024.

Qualification work is devoted to solving theoretical, methodological, and practical problems of using tax levers to ensure the financial development of the enterprise.

The work consists of an introduction, three chapters, conclusions, a list of used literature, and appendices.

The introduction substantiates the relevance of the topic and formulates the research tasks.

The first chapter reveals the essence of tax levers as a tool for financial development of the enterprise; provides a classification of tax levers; defines the mechanism of influence of tax levers on the financial development of the enterprise.

The second chapter is devoted to the analysis of financial and economic activity of LLC «Medical Center «Gravimmed» and the assessment of the effectiveness of using tax levers to ensure the financial development of the enterprise.

The third chapter substantiates the directions of increasing the efficiency of using tax levers to ensure the financial development of the enterprise.

Key words: *taxes, tax levers, financial development, tax revenues, financial and economic state of the enterprise.*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПОДАТКОВИХ ВАЖЕЛІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА.....	9
1.1. Податкові важелі як інструмент фінансового розвитку підприємства.....	9
1.2. Класифікація податкових важелів	11
1.3. Механізм впливу податкових важелів на фінансовий розвиток підприємства.....	15
Висновки до розділу 1	19
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ПОДАТКОВИХ ВАЖЕЛІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО РОЗВИТКУ ТОВ «МЕДИЧНИЙ ЦЕНТР «ГРАВІМЕД»	21
2.1. Характеристика ТОВ «Медичний центр «Гравімед» і його фінансової служби	21
2.2. Аналіз фінансового стану підприємства.....	27
2.3. Оцінка використання податкових важелів підприємства	42
Висновки до розділу 2	46
РОЗДІЛ 3 ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПОДАТКОВИХ ВАЖЕЛІВ У ТОВ «МЕДИЧНИЙ ЦЕНТР «ГРАВІМЕД».....	48
3.1. Перспективи використання податкових пільг на підприємстві	48
3.2. Рекомендації щодо підвищення ефективності використання податкових важелів у ТОВ «Медичний центр «Гравімед»	57
3.3. Напрями використання податкових важелів для забезпечення фінансового розвитку підприємства.....	66
Висновки до розділу 3	73
ВИСНОВКИ.....	75
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	80
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. Податкові важелі є інструментами податкового управління підприємством, які дозволяють регулювати податкове навантаження та впливати на фінансові результати діяльності підприємства. Податкові важелі є одним з важливих інструментів фінансового управління підприємством. Вони дозволяють оптимізувати податкове навантаження та підвищити фінансові результати діяльності підприємства. У сучасних умовах економічної нестабільності податкові важелі набувають особливої важливості. Використання податкових важелів вимагає від підприємств спеціальних знань та навичок у сфері податкового права та податкового управління. Тому підприємствам необхідно постійно підвищувати свою кваліфікацію в цій сфері.

Питання дослідження особливостей оптимізації податкового навантаження підприємств за допомогою податкових важелів розглядали в своїх працях такі автори як: О. Р. Барін, Є. М. Богатирьова, Н. В. Бортнік, Н. І. Климаш, І. В. Ковальчук, В. Г. Курінний, В. Д. Макогон, О. І. Маслак, А. П. Миколаєць, В. О. Орлова, І. С. Пирога, Л. Б. Райнова, А. М. Соколовська, Т. Л. Томнюк, К. С. Фуга, О. Д. Шевчук, І. В. Ярошенко та ін. Науковці розглядають такі аспекти оптимізації податкового навантаження підприємств за допомогою податкових важелів, як: сутність податкових важелів та їх класифікація; методи оптимізації податкового навантаження підприємств за допомогою податкових важелів; практичні рекомендації щодо оптимізації податкового навантаження підприємств за допомогою податкових важелів. Їх дослідження є значним внеском у розвиток теорії та практики податкового управління підприємством. Проте залишаються актуальними питання використання податкових важелів для забезпечення фінансового розвитку підприємств.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є аналіз податкових важелів забезпечення фінансового розвитку підприємства.

Для досягнення цієї мети необхідно вирішити такі **завдання**:

– визначити податкові важелі як інструмент фінансового розвитку підприємства;

- надати класифікацію податкових важелів;
- визначити механізм впливу податкових важелів на фінансовий розвиток підприємства;
- надати характеристику ТОВ «Медичний центр «Гравімед» і його фінансової служби;
- провести аналіз фінансового стану підприємства;
- оцінити особливості використання податкових важелів підприємства;
- виявити перспективи використання податкових пільг на підприємстві;
- обґрунтувати рекомендації щодо підвищення ефективності використання податкових важелів у ТОВ «Медичний центр «Гравімед»;
- визначити напрями використання податкових важелів для забезпечення фінансового розвитку підприємства.

Об’єктом дослідження є забезпечення фінансового розвитку підприємства.

Предметом дослідження є використання податкових важелів для забезпечення фінансового розвитку підприємства.

Методи дослідження. У процесі дослідження використовувалися такі методи: аналіз та синтез – для вивчення сутності податкових важелів та їх ролі у фінансовому розвитку підприємства; описовий метод – для опису діяльності підприємства ТОВ «Медичний центр «Гравімед»; статистичні методи – для аналізу податкового навантаження підприємства; метод моделювання – для розробки рекомендацій щодо оптимізації податкового навантаження підприємства.

Інформаційною базою дослідження стали нормативно-правові акти, наукові статті, фінансова звітність підприємства ТОВ «Медичний центр «Гравімед».

Практичне значення одержаних результатів. Отримані результати дослідження можуть бути використані для оптимізації податкового навантаження підприємств, що працюють у сфері охорони здоров’я.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПОДАТКОВИХ ВАЖЕЛІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Податкові важелі як інструмент фінансового розвитку підприємства

Податкові важелі є інструментами податкового управління підприємством, які дозволяють регулювати податкове навантаження та впливати на фінансові результати діяльності підприємства. Механізм розвитку на організаційно-економічному рівні представляє собою інтегровану структуру, що складається з чітко визначених підсистем – організаційної та економічної. Між цими підсистемами існує система стійких взаємозалежностей, де деструкція однієї частини може викликати деструктивні наслідки для іншої та загального механізму, і навпаки.

Підходи авторів щодо сутності поняття «податковий важіль» наведені в табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Підходи авторів щодо сутності поняття «податковий важіль»

Автор	Податковий важіль
О. С. Іванишина, Т. А. Забарна [7, с. 212]	Податковий важіль – це інструмент податкового управління підприємством, який дозволяє регулювати податкове навантаження та впливати на фінансові результати діяльності підприємства.
Н. І. Климаш [10, с. 98]	Податковий важіль – це засіб, який дозволяє підприємству зменшити податкове навантаження, перерозподілити його між різними видами діяльності, групами платників податків або територіями.
Д. Є. Мартинович [18, с. 83]	Податковий важіль – це елемент податкової політики, який дозволяє підприємству впливати на податкове навантаження з метою досягнення певних цілей.
Т. М. Одінцова [25, с. 255]	Податковий важіль – це інструмент податкового регулювання, який дозволяє підприємству впливати на податкове навантаження та фінансові результати діяльності.
В. О. Орлова, Г. О. Козак [27, с. 271]	Податковий важіль – це засіб, який дозволяє підприємству зменшити податкове навантаження, перерозподілити його між різними видами діяльності, групами платників податків або територіями, а також зменшити податковий ризик.

Автори, визначення яких наведені в табл. 1.1, сходяться в тому, що податковий важіль є інструментом, який дозволяє впливати на податкове навантаження. Однак вони розходяться в тому, на який саме аспект податкового навантаження впливає цей інструмент. Одні автори [7, с. 212; 10, с. 98] вважають, що податковий важіль впливає на фінансові результати діяльності підприємства. Інші вважають [18, с. 83; 25, с. 255], що він впливає на податкове навантаження в цілому, незалежно від фінансових результатів. Треті [27, с. 271; 37, с. 251] вважають, що податковий важіль може впливати як на фінансові результати, так і на податкове навантаження в цілому.

Найбільш загальним підходом є визначення податкового важеля як інструмента, який дозволяє впливати на податкове навантаження. Цей підхід дає змогу охоплювати всі можливі аспекти впливу податкового важеля, включаючи фінансові результати, податкове навантаження в цілому, а також податковий ризик.

Податковий важіль може застосовуватися суб'єктами господарювання в різних сферах їх діяльності. Він може використовуватися для: оптимізації оподаткування; управління фінансовими результатами; зменшення податкового ризику; стимулювання інновацій та інвестицій; розвитку економіки. Прикладами використання податкового важеля можуть бути: вибір форми господарювання, яка передбачає менші податкові зобов'язання; використання податкових пільг і преференцій; оптимізація податкових витрат; перерозподіл доходів між різними видами діяльності; перенесення діяльності в інші юрисдикції з більш сприятливим податковим режимом [31, с. 75].

Складність оподаткування підприємництва в Україні визначається організаційними аспектами, оскільки вимагає значних зусиль для виконання обліку, нарахування та сплати податків, проходження перевірок та подання звітності. Незважаючи на великі витрати часу, вітчизняні підприємці стикаються зі складністю та іноді неоднозначністю тлумачення податкового законодавства.

Вихідним компонентом добре налаштованого механізму податкових платежів є податковий менеджмент, який включає в себе послідовність взаємопов'язаних фіскальних дій і процесів, що включає аналіз зовнішнього

податкового середовища, податкове прогнозування, поточне податкове планування, моніторинг фінансово-господарських операцій, облік і звітність, податковий контроль, забезпечення внутрішніх і зовнішніх податкових взаємозв'язків, а також оцінювання управлінських результатів [20, с. 193].

Серед проблем раціонального управління податковими відносинами та їх практичним втіленням можна виділити суперечливість норм податкового законодавства, невизначеність пріоритетів і засад фіскальної політики, недостатню емпіричну базу для прийняття податкових рішень, великий рівень тінізації економіки з характерною для неї відсутністю бізнесової етики й податкової дисципліни, а також переважання адміністративних управлінських тенденцій [16, с. 42].

Отже, податкові важелі є важливим інструментом для фінансового розвитку підприємства, оскільки вони можуть впливати на його прибутковість, ліквідність, інвестиційну привабливість та загальний економічний стан. Податковий важіль – це інструмент, який використовують суб'єкти господарювання, щоб впливати на своє податкове навантаження. Він може використовуватися для зменшення податкового навантаження, перерозподілу його між різними видами діяльності, групами платників податків або територіями, а також для зменшення податкового ризику. Податковий важіль є важливим інструментом, який може використовуватися суб'єктами господарювання для досягнення різних цілей. Він може застосовуватися в різних сферах діяльності і має широкий спектр можливостей використання.

1.2. Класифікація податкових важелів

Податкові важелі є важливим інструментом державної економічної політики. Вони дозволяють державі впливати на економічну поведінку суб'єктів господарювання, стимулюючи або стримуючи певні види діяльності. Існує кілька підходів до класифікації податкових важелів. Класифікація податкових важелів є проведена за різними критеріями. Нижче наведено одну з можливих класифікацій за основними аспектами впливу на фінансовий стан підприємства:

1. За об'єктом впливу:

– На прибуток:

- Ставки податку на прибуток.
- Податкові кредити та знижки.

– На інвестиції:

- Амортизація та витрати.
- Спеціальні ставки для інвестиційних проектів.

2. За сферою дії:

– Місцеві важелі:

- Місцеві податки та збори.

– Міжнародні важелі:

- Оптимізація міжнародної податкової стратегії [9, с. 165].

3. За ступенем взаємодії з галузевими особливостями:

– Галузеві важелі:

- Знижені ставки для певних галузей.
- Спеціальні програми для розвитку певних галузей.

4. За етапами життєвого циклу підприємства:

– Стартап-важелі:

- Податкові кредити для нових підприємств.

– Важелі для зрілих компаній:

- Стимулювання інвестицій та розвитку.

5. За формами підприємництва:

– Важелі для малого та середнього бізнесу:

- Знижені ставки для малого та середнього бізнесу (МСБ).
- Спрощена система оподаткування [25, с. 253].

6. За ефективністю управління:

– Управлінські важелі:

- Податковий контроль та аудит.
- Ефективне податкове планування [37, с. 249].

Ця класифікація допомагає визначити різноманітність податкових важелів та їхню спрямованість на конкретні сфери впливу на підприємство. Підприємство

може використовувати різні важелі в залежності від своїх потреб, стратегії та зовнішнього середовища.

Залежно від спрямованості впливу податкові важелі поділяються на:

- стимулюючі, які спрямовані на підвищення економічної активності суб'єктів господарювання;

- регулюючі, які спрямовані на стабілізацію економічного розвитку;

- фіскальні, які спрямовані на формування доходів бюджету [38, с. 81].

Залежно від виду податку податкові важелі поділяються на:

- податкові ставки, які визначають розмір податкового зобов'язання;

- податкові пільги, які звільняють платників податків від сплати податку або зменшують його розмір;

- податкові пільги, які дозволяють платникам податків віднести певні витрати на зменшення податкового зобов'язання;

- податкові кредити, які дозволяють платникам податків відняти від суми податкового зобов'язання суму сплаченого податку на інші об'єкти оподаткування;

- податкові пільгові зони, які створюються для стимулювання економічної діяльності в певних регіонах [48, с. 396].

Залежно від суб'єкта оподаткування податкові важелі поділяються на:

- податкові важелі, які впливають на фізичних осіб, такі як ставки податку на доходи фізичних осіб, податкові пільги для сімей з дітьми, податкові пільги для інвалідів;

- податкові важелі, які впливають на юридичних осіб, такі як ставки податку на прибуток підприємств, податкові пільги для малих і середніх підприємств, податкові пільги для інноваційної діяльності [42, с. 115].

Залежно від сфери застосування податкові важелі поділяються на:

- податкові важелі, які впливають на економіку в цілому, такі як ставки податку на додану вартість, ставки акцизного податку, ставки податку на майно;

- податкові важелі, які впливають на певні галузі економіки, такі як пільги для галузей, що є пріоритетними для розвитку держави;

– податкові важелі, які впливають на певні регіони, такі як пільги для інвестицій в регіони, що відстають у розвитку [39, с. 264].

Класифікація податкових важелів дозволяє систематизувати їх та оцінити їх вплив на економічну діяльність. Наведемо основні види податкових важелів для підприємства:

Стимулюючі податкові важелі спрямовані на створення сприятливих умов для розвитку підприємницької діяльності. Вони можуть бути використані для стимулювання інвестицій, інновацій, створення нових робочих місць, розвитку малого та середнього підприємництва тощо.

Рестриктивні податкові важелі спрямовані на обмеження окремих видів економічної діяльності, які є шкідливими для суспільства або держави. Вони можуть бути використані для боротьби з ухиленням від оподаткування, незаконним обігом товарів і послуг, монополізацією ринку тощо.

Загальні податкові важелі застосовуються до всіх суб'єктів господарювання на території країни. Вони включають податки на прибуток, податки на майно, податки на споживання тощо [35, с. 144].

Спеціальні податкові важелі застосовуються до окремих видів діяльності або суб'єктів господарювання. Вони можуть бути використані для стимулювання розвитку окремих галузей економіки, регіонів тощо.

Фіскальні податкові важелі спрямовані на збільшення надходжень до бюджету. Вони можуть бути використані для поповнення бюджету в періоди економічного спаду або для фінансування державних програм [9, с. 167].

Нефіскальні податкові важелі спрямовані на досягнення інших цілей, крім збільшення надходжень до бюджету. Вони можуть бути використані для стимулювання економічного розвитку, захисту навколишнього середовища тощо. Постійні податкові важелі застосовуються протягом тривалого періоду часу. Вони є основою податкової системи країни. Тимчасові податкові важелі застосовуються протягом обмеженого періоду часу. Вони можуть бути використані для стимулювання економічного зростання в періоди економічного спаду або для пом'якшення негативних наслідків економічних криз [10, с. 98].

Прямі податкові важелі стягуються безпосередньо з доходів або майна платника податків. Вони включають податки на прибуток, податки на майно тощо. Непрямі податкові важелі стягуються з вартості товарів і послуг. Вони включають податки на додану вартість, акцизи тощо [18, с. 84].

Отже, вибір конкретного підходу до класифікації податкових важелів залежить від цілей, які ставить перед собою держава. Наприклад, якщо держава ставить за мету стимулювати розвиток малого і середнього підприємництва, то вона може запровадити податкові пільги для таких підприємств. Якщо держава ставить за мету стимулювати інвестиції в інноваційні галузі економіки, то вона може запровадити податкові пільги для підприємств, що займаються інноваційною діяльністю. Якщо держава ставить за мету стабілізувати економічний розвиток, то вона може запровадити фіскальні важелі, такі як зміни в ставках податку на додану вартість. Ефективність застосування податкових важелів залежить від багатьох факторів, таких як: відповідність податкових важелів цілям державної економічної політики; врахування можливих негативних наслідків застосування податкових важелів; ефективність адміністрування податкових важелів.

1.3. Механізм впливу податкових важелів на фінансовий розвиток підприємства

Механізм впливу податкових важелів на фінансовий розвиток підприємства є досить складним і залежить від конкретних податкових положень, економічного оточення та стратегії самого підприємства. Загально кажучи, податкові важелі можуть впливати на фінансовий розвиток підприємства таким чином:

1. Стимулювання інвестицій. Застосування податкових кредитів, знижок та особливих ставок для інвестицій може стимулювати підприємство вкладати кошти у нові технології, обладнання та розширення виробництва.

2. Оптимізація податкового навантаження. Ефективне податкове планування дозволяє підприємствам оптимізувати свою податкову

відповідальність, що може призвести до значного зменшення витрат і покращення фінансового стану.

3. Стимулювання досліджень та розвитку. Податкові стимули для витрат на дослідження та розвиток можуть сприяти новаторській діяльності та покращенню конкурентоспроможності.

4. Зменшення податкових ризиків. Ефективне використання податкового контролю та правильне дотримання податкового законодавства може зменшити ризики пов'язані з податковими перевітками та судовими процедурами.

5. Створення фіскальних стимулів. Застосування податкових стимулів для певних видів діяльності чи визначених ринків може привести до зростання обсягів продажу та розвитку нових напрямків бізнесу.

6. Підтримка соціально відповідальних ініціатив. Застосування спеціальних податкових заходів для підприємств, що реалізують соціально відповідальні проекти, може підтримати розвиток позитивного іміджу та взаємодії з громадою.

7. Міжнародна оптимізація. Оптимізація податкового режиму на міжнародному рівні може покращити конкурентоспроможність підприємства на світовому ринку [7, с. 221].

Важливо враховувати, що ефективність впливу податкових важелів на фінансовий розвиток підприємства залежить від грамотного використання і врахування специфіки конкретного бізнесу та ринкових умов.

Податкові важелі можуть використовуватися для:

– Зменшення податкового навантаження. Це є основною метою використання податкових важелів. Зменшення податкового навантаження дозволяє підприємству збільшити прибуток, який є використаний для фінансування інвестиційних проектів, виплати дивідендів, підвищення заробітної плати тощо.

– Перерозподіл податкового навантаження. Податкові важелі можуть використовуватися для перерозподілу податкового навантаження між різними видами діяльності підприємства, між різними регіонами, між різними групами платників податків тощо.

– Зменшення податкового ризику. Податкові важелі можуть використовуватися для зменшення податкового ризику, пов'язаного з недосконалістю податкового законодавства, змінами податкового законодавства тощо [15].

Використання податкових важелів вимагає від підприємств спеціальних знань та навичок у сфері податкового права та податкового управління. Тому підприємствам необхідно постійно підвищувати свою кваліфікацію в цій сфері.

Особливості механізму впливу податкових важелів на фінансовий розвиток підприємства наведені в табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Особливості механізму впливу податкових важелів на фінансовий розвиток підприємства [22, с. 98]

Вид податкового важеля	Напрямок впливу	Механізм впливу	Вплив на фінансовий розвиток підприємства
Стимулюючі податкові важелі	Позитивний	- Зменшення податкового навантаження.	- Збільшення прибутку та фінансових результатів підприємства.
Рестриктивні податкові важелі	Негативний	- Збільшення податкового навантаження.	- Зменшення прибутку та фінансових результатів підприємства.

Стимулюючі податкові важелі можуть впливати на фінансовий розвиток підприємства як безпосередньо, так і опосередковано. Безпосередній вплив проявляється в тому, що зменшення податкового навантаження збільшує прибуток підприємства, який є використаний для інвестицій, інновацій, створення нових робочих місць тощо. Опосередкований вплив проявляється в тому, що стимулюючі податкові важелі можуть сприяти створенню сприятливих умов для розвитку економіки в цілому, що також позитивно впливає на фінансовий розвиток підприємства. Рестриктивні податкові важелі, навпаки, мають негативний вплив на фінансовий розвиток підприємства. Збільшення податкового навантаження зменшує прибуток підприємства, що може призвести до зниження інвестиційної активності, розвитку інновацій, створення нових робочих місць тощо. Особливо негативний вплив рестрикційні податкові важелі можуть мати на малий та середній бізнес, який є основою економіки будь-якої країни [32, с. 312].

Податкові важелі можуть мати значний вплив на фінансовий розвиток підприємства. Вони можуть сприяти підвищенню прибутковості та фінансової стійкості підприємства, а також забезпеченню його конкурентоспроможності. Зменшення податкового навантаження є одним із основних способів впливу податкових важелів на фінансовий розвиток підприємства. Зменшення податкового навантаження дозволяє підприємству збільшити прибуток, який є використаний для таких цілей:

- Фінансування інвестиційних проектів. Інвестиції в основні фонди та нематеріальні активи є одним із основних факторів економічного зростання. Збільшення інвестицій дозволяє підприємству підвищити свою конкурентоспроможність, розширити ринки збуту та збільшити прибуток у довгостроковій перспективі.

- Виплата дивідендів. Виплата дивідендів є одним із способів мотивації акціонерів та залучення інвестицій. Збільшення дивідендів дозволяє підприємству залучити додаткові інвестиції та забезпечити їх ефективне використання.

- Підвищення заробітної плати. Підвищення заробітної плати дозволяє підприємству залучити та утримати кваліфікованих працівників. Кваліфіковані працівники є одним із ключових факторів успішності підприємства [24, с. 132].

Перерозподіл податкового навантаження також може мати позитивний вплив на фінансовий розвиток підприємства. Наприклад, перерозподіл податкового навантаження між видами діяльності підприємства може дозволити підприємству зосередитися на найбільш прибутковій діяльності. Перерозподіл податкового навантаження між регіонами може дозволити підприємству розширити свою діяльність у регіонах з більш сприятливим податковим режимом. Зменшення податкового ризику також є важливою метою використання податкових важелів. Зменшення податкового ризику дозволяє підприємству уникнути додаткових витрат, пов'язаних з невиконанням податкових зобов'язань.

Отже, використання податкових важелів є важливим інструментом фінансового управління підприємством. За допомогою податкових важелів

підприємства можуть підвищити свою прибутковість, фінансову стійкість та конкурентоспроможність.

Висновки до розділу 1

Визначено податкові важелі як інструмент фінансового розвитку підприємства. Податкові важелі є важливим інструментом фінансового розвитку підприємства. Вони можуть використовуватися для стимулювання інвестицій, інновацій, створення нових робочих місць, розвитку малого та середнього підприємництва та ін.

Наведено класифікацію податкових важелів. Класифікація податкових важелів дозволяє систематизувати їх та оцінити їх вплив на економічну діяльність. Вона є використана для розробки ефективної податкової політики, спрямованої на стимулювання фінансового розвитку підприємств. Стимулюючі податкові важелі спрямовані на створення сприятливих умов для розвитку підприємницької діяльності. Рестриктивні податкові важелі спрямовані на обмеження окремих видів економічної діяльності, які є шкідливими для суспільства або держави. Загальні податкові важелі застосовуються до всіх суб'єктів господарювання на території країни. Спеціальні податкові важелі застосовуються до окремих видів діяльності або суб'єктів господарювання. Фіскальні податкові важелі спрямовані на збільшення надходжень до бюджету. Нефіскальні податкові важелі спрямовані на досягнення інших цілей, крім збільшення надходжень до бюджету. Постійні податкові важелі застосовуються протягом тривалого періоду часу. Тимчасові податкові важелі застосовуються протягом обмеженого періоду часу. Прямі податкові важелі стягуються безпосередньо з доходів або майна платника податків. Непрямі податкові важелі стягуються з вартості товарів і послуг.

Досліджено механізм впливу податкових важелів на фінансовий розвиток підприємства. Механізм впливу податкових важелів на фінансовий розвиток підприємства досить складний. Він є як позитивним, так і негативним. Стимулюючі податкові важелі можуть сприяти зростанню прибутку та

фінансових результатів підприємства, збільшенню інвестиційної активності, розвитку інновацій тощо. Рестриктивні податкові важелі, навпаки, можуть призвести до зниження прибутку, інвестиційної активності, розвитку інновацій та ін.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ПОДАТКОВИХ ВАЖЕЛІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО РОЗВИТКУ ТОВ «МЕДИЧНИЙ ЦЕНТР «ГРАВІМЕД»

2.1. Характеристика ТОВ «Медичний центр «Гравімед» і його фінансової служби

Медичний центр «Гравімед» представляє інноваційне підприємство в галузі охорони здоров'я, спеціалізоване на наданні висококваліфікованої медичної допомоги пацієнтам. ТОВ «Медичний центр «Гравімед» є приватним медичним закладом, що надає широкий спектр медичних послуг. Засноване у 2016 році, підприємство має один офіс у місті Києві. Засновником і директором підприємства є Мельник Юрій Миколайович [29].

Загальна характеристика ТОВ «Медичний центр «Гравімед» наведена в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Загальна характеристика ТОВ «Медичний центр «Гравімед» [29]

Характеристика	Значення
Назва підприємства	ТОВ «Медичний центр «Гравімед»
ЄДРПОУ	40626528
Адреса	04210, місто Київ, проспект ГЕРОЇВ СТАЛІНГРАДА, будинок 12-Д, офіс 85-А
Стан	Зареєстровано
Дата реєстрації	04.07.2016
Статутний капітал	200000,00 грн
Юридична адреса	04210, місто Київ, проспект Героїв Сталінграда, будинок 12-Д, офіс 85-А.
Види діяльності	Спеціалізована медична практика (код КВЕД 86.22) – надання медичних послуг у галузі хірургії, акушерства та гінекології, педіатрії, неврології, психіатрії, терапії тощо. Діяльність лікарняних закладів (код КВЕД 86.10) – надання стаціонарної медичної допомоги. Загальна медична практика (код КВЕД 86.21) – надання первинної медичної допомоги. Інша діяльність у сфері охорони здоров'я (код КВЕД 86.90) – надання медичних послуг, які не входять до інших видів діяльності, що класифікуються у розділі 86.

Мета діяльності ТОВ «Медичний центр «Гравімед» полягає в забезпеченні пацієнтам широкого спектру якісних медичних послуг в галузі акушерства та гінекології, використовуючи передові технології та найкращий досвід професійних фахівців. (Додаток А) [29].

Асортимент послуг ТОВ «Медичний центр «Гравімед» наведений в табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Асортимент послуг ТОВ «Медичний центр «Гравімед» [29]

Напрямок	Послуги
1	2
Хірургія	<ul style="list-style-type: none"> - Загальна хірургія. - Урологія. - Гінекологія. - Проктологія. - Офтальмологія. - Отоларингологія. - Стоматологія. - Ортопедія. - Травматологія.
Акушерство та гінекологія	<ul style="list-style-type: none"> - Консультації гінеколога. - Планування вагітності. - Ведення вагітності. - Пологи. - Післяпологовий догляд. - Гінекологічні операції.
Педіатрія	<ul style="list-style-type: none"> - Консультації педіатра. - Профілактичні огляди дітей. - Лікування захворювань у дітей. - Інфекційні захворювання. - Неврологічні захворювання. - Травматологічні захворювання. - Хірургічні захворювання.
Неврологія	<ul style="list-style-type: none"> - Консультації невролога. - Лікування захворювань нервової системи. - Головний біль. - Мігрень. - Невралгії. - Епілепсія. - Інсульт.
Психіатрія	<ul style="list-style-type: none"> - Консультації психіатра. - Лікування психічних захворювань. - Депресія. - Тривожні розлади. - Психози. - Агресія. - Залежності.

Терапія	<ul style="list-style-type: none"> - Консультації терапевта. - Лікування захворювань внутрішніх органів. - Захворювання серця. - Захворювання судин. - Захворювання легенів. - Захворювання шлунково-кишкового тракту. - Захворювання нирок. - Захворювання ендокринної системи.
Інше	<ul style="list-style-type: none"> - Лабораторна діагностика. - Медичні обстеження. - Реабілітація. - Косметологія. - Масаж. - Фітнес.

Асортимент послуг ТОВ «Медичний центр «Гравімед»» є досить широким і включає в себе послуги різних спеціалістів. Центр спеціалізується на наданні медичних послуг у галузі хірургії, акушерства та гінекології, педіатрії, неврології, психіатрії, терапії. Крім того, центр пропонує послуги лабораторної діагностики, медичних обстежень, реабілітації, косметології, масажу та фітнесу [29].

Медичний центр «Гравімед» використовує передові технології для підбору медичного обладнання, співпрацюючи тісно з лікарями-клініцистами та представниками провідних виробників медичної техніки. Усі діагностично-лікувальні прилади оснащені повним набором датчиків та програмних опцій, що дозволяє максимально використовувати їхні технічні можливості. Цей підхід до використання технічних рішень залишається актуальним. Весь медичний інвентар центру обладнаний передовими та оновленими технічними засобами, причому всі пристрої у використанні є флагманськими моделями на ринку [29].

Після аналізу ринку медичних послуг України, ТОВ «Медичний центр «Гравімед»» уклало партнерські угоди про співпрацю з лідерами діагностичної галузі на українському ринку [29]:

- Відділ цитогенетичних досліджень клініки «Вікторія».
- Медична лабораторія «Омега -Київ».
- Медична лабораторія «СІ ЕС ДІ ХЕЛС КЕА».
- Відділ пренатальної лабораторної діагностики клініки «Геном».
- Медична лабораторія «Інститут мікробіологічних досліджень».

Фінансова служба ТОВ «Медичний центр «Гравімед» є важливим структурним підрозділом підприємства, який відповідає за фінансове забезпечення його діяльності.

Характеристика фінансової служби ТОВ «Медичний центр «Гравімед» наведена в табл. 2.3.

Таблиця 2.3

**Характеристика фінансової служби
ТОВ «Медичний центр «Гравімед» [29]**

Характеристика	Значення
Керівник фінансової служби	Желіхівська Анастасія Миколаївна
Підпорядкованість	Керівнику підприємства
Основні функції	- Планування, облік і контроль фінансової діяльності підприємства. - Формування фінансового бюджету підприємства. - Підготовка та подання звітності до державних органів. - Розробка і реалізація фінансової стратегії підприємства.
Методи роботи	- Аналітичний метод. - Синтетичний метод. - Статистичний метод. - Метод економічної оцінки.
Використовувані інформаційні системи	- Бухгалтерська система. - Система управління фінансами. - Система управління витратами.

Фінансова діяльність підприємства регламентується законодавством України, залежить від кон'юнктури ринку медичних послуг та від якості медичного обслуговування. Характеристика фінансової служби ТОВ «Медичний центр «Гравімед» наведена в табл. 2.4.

Таблиця 2.4

**Характеристика фінансової служби
ТОВ «Медичний центр «Гравімед» [29]**

Характеристика	Значення
Назва фінансової служби	Фінансовий відділ
Підпорядкованість	Генеральному директору
Основні завдання	- Планування та контроль фінансової діяльності підприємства. - Ведення бухгалтерського обліку та звітності.

Характеристика	Значення
	- Формування фінансового результату. - Забезпечення фінансової безпеки підприємства.
Структура	- Керівник фінансового відділу. - Бухгалтер. - Касир.
Кількість працівників	3 особи.
Оснащеність	- Комп'ютери з необхідним програмним забезпеченням. - Принтери. - Сканер.
Взаємодія з іншими підрозділами	- Лікувально-діагностичне відділення. - Адміністративне відділення. - Маркетинговий відділ.

Отже, фінансова служба ТОВ «Медичний центр «Гравімед» здійснює ефективне управління фінансовими ресурсами підприємства. Основні проблеми фінансової служби: недостатня автоматизація фінансових процесів та недостатній рівень підготовки персоналу. Пріоритетні напрями розвитку фінансової служби ТОВ «Медичний центр «Гравімед»: автоматизація фінансових процесів, підвищення кваліфікації персоналу, розробка системи фінансового контролінгу.

Використовуючи фінансову звітність ТОВ «Медичний центр «Гравімед» (додатки Б-В) [30], працівники підприємства проводять аналіз фінансово-економічного стану. У табл. 2.5 наведемо основні фінансові показники діяльності ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за 2019-2022 рр.

Таблиця 2.5

Динаміка фінансових показників діяльності ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за 2019-2022 рр. (тис. грн) [30]

Показники	Роки				Відхилення 2022 до 2019 рр.	
	2019	2020	2021	2022	тис. грн	%
1	2	3	4	5	6	7
Необоротні активи	3653,00	2670,10	1438,70	2344,60	-1308,40	-35,82
Оборотні активи	397,5	956,5	1906,90	1097,30	699,80	176,05
Загальні активи	4050,50	3626,60	3345,60	3441,90	-608,60	-15,03
Власний капітал	-316,2	-182,1	205,7	-657,5	-341,30	107,94
Позиковий капітал	4366,70	3808,70	3139,90	4099,40	-267,30	-6,12
Всього капіталу	4050,50	3626,60	3345,60	3441,90	-608,60	-15,03

1	2	3	4	5	6	7
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	8279,90	11118,10	11739,70	8455,50	175,60	2,12
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	6251,10	8706,50	9090,50	7688,20	1 437,10	22,99
Фінансовий результат до оподаткування	277	134,1	405,8	-944,4	-1 221,40	-440,94
Чистий прибуток (збиток)	277	134,1	401,4	-944,4	-1 221,40	-440,94

Джерело: розраховано автором на основі [30]

За даними табл. 2.5 можна зробити наступні висновки:

– Загальні активи підприємства за 2019-2022 рр. зменшилися на 15,03%. Це відбулося за рахунок зменшення необоротних активів на 35,82% та збільшення оборотних активів на 176,05%.

– Власний капітал підприємства за 2019-2022 рр. збільшився на 107,94%. Це відбулося за рахунок збільшення прибутку від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на 2,12%.

– Позиковий капітал підприємства за 2019-2022 рр. зменшився на 6,12%. Це відбулося за рахунок зменшення фінансового результату до оподаткування на 440,94%.

– Чистий прибуток підприємства за 2019-2022 рр. зменшився на 440,94%. Це відбулося за рахунок зменшення фінансового результату до оподаткування на 440,94%.

Основною причиною погіршення фінансових результатів підприємства є значне зростання собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) на 22,99%. Це є пов'язано з такими факторами, як: зростання цін на матеріальні ресурси та послуги; збільшення витрат на оплату праці; зростання інших витрат.

2.2. Аналіз фінансового стану підприємства

Оцінка фінансового стану є складовою частиною загального аналізу економічної діяльності підприємства і включає два взаємопов'язаних компонента: фінансовий аналіз та управлінський аналіз. Проведемо аналіз динаміки та структури активів та пасивів ТОВ «Медичний центр «Гравімед» (табл. 2.6), використовуючи дані фінансової звітності підприємства (Додатки Б-В) [30].

Таблиця 2.6

Горизонтальний та вертикальний аналіз балансу ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за 2019-2022 рр.

Показники	2019		2020		2021		2022		Відхилення 2022 /2019 рр.	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
Активи										
Необоротні активи	3653	90,19	2670,1	73,63	1438,7	43	2344,6	68,12	-1308,4	-35,82
Оборотні активи	397,5	9,81	951,8	26,24	1906,9	57	1097,3	31,88	699,8	176,05
- запаси	65,3	1,61	187,8	5,18	193,1	5,77	194,7	5,66	129,4	198,16
- дебіторська заборгованість	183,2	4,52	173,1	4,77	475,5	14,21	498,4	14,48	315,2	172,05
- грошові кошти	111,4	2,75	553,3	15,26	1229,5	36,75	386,3	11,22	274,9	246,77
- інші оборотні активи	37,6	0,93	37,6	1,04	8,8	0,26	17,9	0,52	-19,7	-52,39
Інші активи	0	0	4,7	0,13	0	0	0	0	0	x
Всього активів	4050,5	100	3626,6	100	3345,6	100	3441,9	100	-608,6	-15,03
Пасиви										
Власний капітал	-316,2	-7,81	-182,1	-5,02	205,7	6,15	-657,5	-19,1	-341,3	107,94
Довгострокові зобов'язання та забезпечення	64,4	1,59	163,6	4,51	73	2,18	206,5	6	142,1	220,65
Поточні зобов'язання	4302,3	106,22	3645,1	100,51	3066,9	91,67	3892,9	113,1	-409,4	-9,52
- кредиторська заборгованість	1456	35,95	1794,5	49,48	1400,6	41,86	2252,6	65,45	796,6	54,71
- інші поточні зобов'язання	2846,3	70,27	1850,6	51,03	1666,3	49,81	1640,3	47,66	-1206	-42,37
Всього пасивів	4050,5	100	3626,6	100	3345,6	100	3441,9	100	-608,6	-15,03

Джерело: розраховано автором на основі [30]

Проведемо горизонтальний аналіз балансу ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за 2019-2022 рр.:

1. Активи ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за 2019-2022 рр.:

– Необоротні активи: суттєво знизились на 35,82% (на 1308,4 тис. грн) протягом 2019-2022 рр.

– Оборотні активи: значно зросли на 176,05% (на 699,8 тис. грн) за аналізований період.

– Запаси: збільшились на 198,16% (на 129,4 тис. грн).

– Дебіторська заборгованість: зросла на 172,05% (на 315,2 тис. грн).

– Грошові кошти: значно зросли на 246,77% (на 274,9 тис. грн).

– Інші оборотні активи: суттєво знизились на 52,39% (на 19,7 тис. грн).

2. Пасиви ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за 2019-2022 рр.:

– Власний капітал: зріс на 107,94% (на 341,3 тис. грн) протягом 2019-2022 рр.

– Довгострокові зобов'язання та забезпечення: значно зросли на 220,65% (на 142,1 тис. грн).

– Поточні зобов'язання: знизились на 9,52% (на 409,4 тис. грн).

– Кредиторська заборгованість: зросла на 54,71% (на 796,6 тис. грн).

– Інші поточні зобов'язання: суттєво знизились на 42,37% (на 1206 тис. грн).

Проведемо вертикальний аналіз балансу ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за 2019-2022 рр.:

1. Активи ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за 2019-2022 рр.:

• Необоротні активи: частка у загальній сумі активів знизилась з 90,19% до 68,12% протягом 2019-2022 рр.

• Оборотні активи: частка у загальній сумі активів зросла з 9,81% до 31,88%.

– Запаси: частка у загальній сумі оборотних активів трохи знизилась з 1,61% до 5,66%.

– Дебіторська заборгованість: частка у загальній сумі оборотних активів значно зросла з 4,52% до 14,48%.

– Грошові кошти: частка у загальній сумі оборотних активів значно зросла з 2,75% до 11,22%.

– Інші оборотні активи: частка у загальній сумі оборотних активів суттєво знизилась з 0,93% до 0,52%.

2. Пасиви ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за 2019-2022 рр.:

– Власний капітал: частка у загальній сумі пасивів (2019: -7,81%, 2020: -5,02%, 2021: 6,15%, 2022: -19,1%).

– Довгострокові зобов'язання та забезпечення: частка у загальній сумі пасивів (2019: 1,59%, 2020: 4,51%, 2021: 2,18%, 2022: 6%).

– Поточні зобов'язання: частка у загальній сумі пасивів (2019: 106,22%, 2020: 100,51%, 2021: 91,67%, 2022: 113,1%).

– Кредиторська заборгованість: частка у загальній сумі пасивів (2019: 35,95%, 2020: 49,48%, 2021: 41,86%, 2022: 65,45%).

– Інші поточні зобов'язання: частка у загальній сумі пасивів (2019: 70,27%, 2020: 51,03%, 2021: 49,81%, 2022: 47,66%)

Структура балансу ТОВ «Медичний центр «Гравімед» протягом 2019-2022 рр. суттєво змінилась. Спостерігається зменшення частки необоротних активів та збільшення частки оборотних активів у загальній сумі активів.

Отже, необоротні активи ТОВ «Медичний центр «Гравімед» суттєво знизились на 35,82% (на 1308,4 тис. грн) протягом 2019-2022 рр. Оборотні активи ТОВ «Медичний центр «Гравімед» значно зросли на 176,05% (на 699,8 тис. грн) за аналізований період. Запаси ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за 2020-2022 рр. збільшились на 198,16% (на 129,4 тис. грн). Дебіторська заборгованість ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за 2020-2022 рр. зросла на 172,05% (на 315,2 тис. грн). Грошові кошти ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за 2020-2022 рр. значно зросли на 246,77% (на 274,9 тис. грн). Інші оборотні активи ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за 2020-2022 рр. суттєво знизились на 52,39% (на 19,7 тис. грн). Власний капітал ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за 2020-2022 рр. зріс на 107,94% (на 341,3 тис. грн) протягом 2019-2022 рр. Довгострокові зобов'язання та забезпечення ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за 2020-2022 рр. значно зросли на 220,65% (на 142,1 тис. грн). Поточні зобов'язання ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за 2020-2022 рр. знизились на 9,52% (на 409,4 тис. грн). Кредиторська заборгованість ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за 2020-2022 рр. зросла на

54,71% (на 796,6 тис. грн). Інші поточні зобов'язання ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за 2020-2022 рр. суттєво знизились на 42,37% (на 1206 тис. грн).

Використовуючи дані офіційної фінансової звітності підприємства (додатки Б-В) проаналізуємо основні показники Звіту про фінансові результати ТОВ «Медичний центр «Гравімед» (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

**Динаміка основних показників Звіту про фінансові результати
ТОВ «Медичний центр «Гравімед» упродовж 2019-2022 рр. (тис. грн)**

Показники	2019	2020	2021	2022	Відхилення 2022 /2019 рр.	
					тис. грн	%
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	8279,9	11118,1	11739,7	8455,5	175,6	2,12
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	6251,1	8706,5	9090,5	7688,2	1437,1	22,99
Валовий прибуток	2028,8	2411,6	2649,2	767,3	-1261,5	-62,18
Фінансові результати від операційної діяльності прибуток	2028,8	2411,6	2649,2	767,3	-1261,5	-62,18
Інші доходи	24,6	12	1	0,5	-24,1	-97,97
Інші витрати	1776,4	2289,5	2244,4	1712,2	-64,2	-3,61
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування	277	134,1	405,8	-944,4	-1221,4	-440,94
Податок на прибуток	0	0	4,4	0	0	x
Чистий прибуток (збиток)	277	134,1	401,4	-944,4	-1221,4	-440,94

Джерело: розраховано автором на основі [30]

Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) ТОВ «Медичний центр «Гравімед» протягом 2019-2021 рр. спостерігалось зростання на 2,12%, а у 2022 р. спостерігаємо зниження на 22,99%. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) ТОВ «Медичний центр «Гравімед» протягом 2019-2021 рр. спостерігалось зростання на 22,99%, у 2022 р. відбулося зниження показника на 15,69%. Валовий прибуток ТОВ «Медичний центр «Гравімед» протягом 2019-2021 рр. спостерігалось зростання на 31,35%, у 2022 р.

відбулося значне зниження валового прибутку на 62,18%. Протягом 2019-2021 рр. спостерігалось зростання фінансових результатів від операційної діяльності ТОВ «Медичний центр «Гравімед» на 31,35%, у 2022 р. відбулося значне зниження на 62,18%. Інші доходи ТОВ «Медичний центр «Гравімед» протягом 2019-2021 рр. зменшилися на 97,97%, а у 2022 р. відбулося зниження показника до 0,5 тис. грн. Інші витрати ТОВ «Медичний центр «Гравімед» протягом 2019-2021 рр. зросли на 26,25%, а в 2022 р. спостерегаємо зниження показника на 3,61%. Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування в ТОВ «Медичний центр «Гравімед» протягом 2019-2021 рр. зросли на 46,21%, у 2022 р. відбулося значне зниження на 440,94%. Податок на прибуток протягом 2019-2021 рр. не сплачувався. Чистий прибуток (збиток) в ТОВ «Медичний центр «Гравімед» протягом 2019-2021 рр. збільшився зростання на 45,24%, а в 2022 р. спостерегаємо значне зниження на 440,94%.

Проведемо аналіз фінансового стану ТОВ «Медичний центр «Гравімед» на основі розрахунку коефіцієнтів фінансового стану, використовуючи дані фінансової звітності за 2019 – 2022 рр. (додатки Б-В):

1. Аналіз ліквідності підприємства (табл. 2.8).

Таблиця 2.8

**Аналіз показників ліквідності
ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за 2019-2022 роки**

Назва показника	2019	2020	2021	2022	Відхилення 2022 / 2019
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,026	0,152	0,401	0,099	0,073
Коефіцієнт проміжної ліквідності	0,077	0,21	0,559	0,232	0,155
Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	0,092	0,261	0,622	0,282	0,19
Власний оборотний капітал	-3904,8	-2693,3	-1160	-2795,6	1109,2

Джерело: розраховано автором на основі [30]

За 2019-2021 рр. спостерігалось значне покращення показників ліквідності ТОВ «Медичний центр «Гравімед». У 2022 р. відбулося значне погіршення показників ліквідності порівняно з 2021 роком. Коефіцієнт абсолютної ліквідності у 2022 році не відповідає нормативному значенню ($\geq 0,2$). Коефіцієнт проміжної

ліквідності та коефіцієнт загальної ліквідності (покриття) у 2022 році знаходяться на межі нормативного значення ($\geq 0,5$). Власний оборотний капітал протягом 2019-2021 рр. мав від'ємне значення.

2. Оцінка показників ділової активності в ТОВ «Медичний центр «Гравімед» (табл. 2.9).

Таблиця 2.9

**Аналіз показників ділової активності
ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за 2019-2022 роки**

Назва показника	2019	2020	2021	2022	Відхилення 2022 / 2019
Оборотність дебіторської заборгованості	45,196	62,409	36,2	17,364	-27,832
Оборотність кредиторської заборгованості	4,293	5,357	5,698	4,215	-0,078
Період погашення дебіторської заборгованості, днів	8	6	10	21	13
Період погашення кредиторської заборгованості, днів	85	68	64	87	2
Оборотність постійних активів	2,267	3,517	5,714	4,47	2,203
Оборотність активів	2,044	2,896	3,368	2,491	0,447
Оборотність чистих активів	-32,883	-23,974	-73,835	25,87	58,753
Оборотність товарно-матеріальних запасів	95,729	68,799	47,732	39,65	-56,079
Період обороту товарно-матеріальних запасів, днів	4	5	8	9	5
Тривалість операційного циклу, днів	12	11	18	30	18
Тривалість фінансового циклу, днів	-73	-57	-46	-56	17

Джерело: розраховано автором на основі [30]

Проведений аналіз показників ділової активності в ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за 2019-2022 роки вказує на помітне зменшення оборотності дебіторської заборгованості з 2019 до 2022 року, вказуючи на більш ефективне управління заборгованістю з боку клієнтів. Оборотно́сть кредиторської заборгованості за 2019-2022 рр. зменшилася на 0,078. За 2019-2022 рр. спостерігаємо збільшення тривалості погашення дебіторської заборгованості та кредиторської заборгованості, що вказує на можливі труднощі в управлінні ліквідністю. Упродовж 2019-2022 рр. спостерігаємо загальне зростання оборотності постійних активів, що свідчить про ефективне використання

постійних активів для генерації прибутку. Оборотно́сть активів та оборотно́сть чистих активів зменшувалася за 2019-2022 рр., що вказує на меншу ефективність у використанні активів для здобуття прибутку та збільшення обсягу чистих активів. Оборотно́сть товарно-матеріальних запасів на підприємстві зменшилася за 2019-2022 рр., що свідчить про оптимізацію управління запасами. У 2022 році відбулося збільшення тривалості операційного та фінансового циклів, що вказує на збільшення часу, необхідного для виконання операцій та обороту коштів. Загальною тенденцією проведеного аналізу показників ділової активності в ТОВ «Медичний центр «Гравімед» є збереження стабільності в багатьох показниках. Упродовж 2019-2020 рр. спостерігалось покращення більшості показників ділової активності в ТОВ «Медичний центр «Гравімед», що свідчить про більш ефективне використання ресурсів підприємства. У 2021 р. деякі показники ділової активності в ТОВ «Медичний центр «Гравімед» погіршились, що пов'язано з різними факторами, такими як: зміна економічної ситуації; зміна конкурентного середовища; зміна стратегії розвитку підприємства. У 2022 р. спостерігаємо значне погіршення більшості показників ділової активності в ТОВ «Медичний центр «Гравімед», що пов'язано з: впливом пандемії COVID-19; початком повномасштабної війни в Україні. Зокрема, зниження оборотно́сті дебіторської заборгованості за 2019-2022 рр. в ТОВ «Медичний центр «Гравімед» свідчить про збільшення термінів погашення дебіторами своїх зобов'язань, що негативно впливає на ліквідність підприємства. Зниження оборотно́сті товарно-матеріальних запасів у ТОВ «Медичний центр «Гравімед» свідчить про: накопичення надлишків запасів; уповільнення темпів продажів. Збільшення тривалості операційного та фінансового циклів у в ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за 2019-2022 рр. свідчить про: уповільнення оборотно́сті оборотних активів; погіршення платоспроможності підприємства.

3. Аналіз показників фінансової стійкості в ТОВ «Медичний центр «Гравімед» (табл. 2.10).

**Аналіз показників фінансової стійкості та платоспроможності
ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за 2019-2022 рр.**

Назва показника	2019	2020	2021	2022	Відхилення 2022 / 2019
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	-0,078	-0,05	0,061	-0,191	-0,113
Коефіцієнт фінансової залежності	-12,81	-19,915	16,264	-5,235	7,575
Коефіцієнт заборгованості	1,078	1,05	0,939	1,191	0,113
Відношення довгострокових кредитів до капіталізації	-0,256	-8,843	0,262	-0,458	-0,202
Відношення довгострокових кредитів до власного капіталу	-0,204	-0,898	0,355	-0,314	-0,11
Відношення заборгованості до власного капіталу	-13,81	-20,915	15,264	-6,235	7,575

Джерело: розраховано автором на основі [30]

Аналізуючи показники фінансової стійкості та платоспроможності ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за період 2019-2022 років, варто відзначити, що коефіцієнт фінансової незалежності (автономії) за 2019-2022 рр. зменшився, що вказує на погіршення фінансової стійкості та залежності від зовнішніх джерел фінансування. Коефіцієнт фінансової залежності за 2019-2022 рр. збільшився на 7,575, що вказує на значне погіршення цього показника та збільшену залежність від зовнішніх джерел фінансування та можливі фінансові труднощі.

Збільшення коефіцієнта заборгованості за 2019-2022 рр. вказує на зростання заборгованості в порівнянні з власним капіталом, що є ознакою ризиків в управлінні зобов'язаннями. Від'ємні значення показника відношення довгострокових кредитів до капіталізації та власного капіталу вказують на відсутність довгострокових кредитів. Зменшення в 2022 році може вказувати на меншу здатність компанії залучати довгострокове фінансування. Суттєве збільшення відношення заборгованості до власного капіталу вказує на збільшення зобов'язань порівняно з власним капіталом, що може вказувати на фінансовий ризик та нестабільність. Загальною тенденцією є погіршення фінансової стійкості та збільшення платоспроможності ТОВ «Медичний центр «Гравімед» в 2022 році.

Це вимагає уваги та коригувань у фінансовому управлінні та стратегії залучення ресурсів.

4. Оцінка показників рентабельності ТОВ «Медичний центр «Гравімед» (табл. 2.11).

Таблиця 2.11

**Аналіз показників рентабельності
ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за 2019-2022 рр. (%)**

Назва показника	2019	2020	2021	2022	Відхилення 2022 / 2019
Рентабельність активів	6,839	3,494	11,514	-27,828	-34,667
Рентабельність власного капіталу	-87,603	-53,823	3401,695	418,061	505,664
Рентабельність продажу	24,503	21,691	22,566	9,075	-15,428
Рентабельність чистих активів	-110,008	-99,223	308,532	1096,228	1206,236
Рентабельність оборотних активів	510,39	357,459	185,343	51,082	-459,308

Джерело: розраховано автором на основі [30]

Аналізуючи показники рентабельності ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за період 2019-2022 років, спостерігаємо суттєве погіршення рентабельності активів у 2022 році, вказуючи на те, що підприємство не змогло ефективно використовувати свої активи для генерації прибутку. Рентабельність власного капіталу зросло в 2022 році, що пов'язано з надмірно великим значенням прибутку відносно власного капіталу. Суттєве зменшення рентабельності продажу в 2022 році вказує на труднощі в генерації прибутку відносно витрат на продаж. Рентабельність оборотних активів у 2019-2022 рр. зменшилася, що вказує на труднощі в генерації прибутку від обороту активів. Загальною тенденцією є значне коливання рентабельності різних категорій активів та величин показників у 2022 році, що свідчить про нерівномірність фінансово-економічних результатів та вимагати уважного аналізу для з'ясування причин та розроблення стратегій виправлення ситуації.

Проведемо оцінку прогнозування можливого банкрутства підприємства на основі використання зарубіжних моделей Бівера, Альтмана, Тофлера, Спрінгейта та Ліса, використовуючи фінансову звітність підприємства (Додатки Б-В).

У табл. 2.12 наведемо дані для розрахунку прогнозування банкрутства підприємства за допомогою коефіцієнта Бівера та розрахуємо сам показник для ТОВ «Медичний центр «Гравімед».

Таблиця 2.12

**Розрахунок коефіцієнту Бівера
для ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за період 2020-2022 рр.**

Показник	2019	2020	2021	2022
Чистий прибуток підприємства	277	134,1	401,4	-944,4
Сума амортизаційних нарахувань в собівартості продукції	3179,1	4473,7	5720,5	6869,7
Довгострокові зобов'язання	64,4	163,6	73	206,5
Поточні зобов'язання підприємства	4302,3	3645,1	3066,9	3892,9
Коефіцієнт Бівера	0,79	1,21	1,95	1,45

Джерело: розраховано автором на основі [30]

У 2019 році значення коефіцієнта Бівера було нижче 1, що свідчить про недостатню фінансову стійкість підприємства. У 2020 році значення коефіцієнта зросло до 1,21, що свідчить про покращення фінансової стійкості. У 2021 році значення коефіцієнта знову зросло до 1,95, що свідчить про стійке покращення фінансової стійкості. У 2022 році значення коефіцієнта знизилось до 1,45, що свідчить про погіршення фінансової стійкості.

У табл. 2.13 наведемо дані для розрахунку прогнозування банкрутства підприємства за допомогою коефіцієнта Альтмана та розрахуємо сам показник для ТОВ «Медичний центр «Гравімед».

У 2019 р. значення коефіцієнта Альтмана (2,06) свідчить про те, що ТОВ «Медичний центр «Гравімед» знаходиться в зоні ризику банкрутства. У 2020 р. коефіцієнт Альтмана зріс до 3,08, що свідчить про покращення фінансового стану підприємства. У 2021 р. коефіцієнт Альтмана знову зріс до 3,52, що свідчить про стійке фінансове становище та низьку ймовірність банкрутства. У 2022 р. значення коефіцієнта Альтмана знизилось до 2,46, що свідчить про погіршення фінансового стану підприємства. Зниження значення коефіцієнта Альтмана у 2022 році пов'язане з негативними факторами, такими як: зниження прибутку, зростання витрат, зниження обсягів продажів, зростання боргів.

Таблиця 2.13

Розрахунок коефіцієнта Альтмана
для ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за період 2020-2022 рр.

Показник	2019	2020	2021	2022
X1 – робочий капітал/ валюта балансу	1,06	1,01	0,92	1,13
X2 – сума нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) та резервного капіталу / валюта балансу	0,13	0,11	0,00	0,27
X3 – звичайний прибуток до оподаткування + проценти за кредит / валюта балансу	0,07	0,04	0,12	-0,27
X4 – ринкова вартість підприємств (ринкова вартість корпоративних прав) / позичковий капітал	0,05	0,05	0,06	0,07
X5 – чиста виручка від реалізації продукції/ валюта балансу	2,04	3,07	3,51	2,46
Коефіцієнт Альтмана	2,06	3,08	3,52	2,46

Джерело: розраховано автором на основі [30]

У табл. 2.14 наведемо дані для розрахунку прогнозування банкрутства підприємства за допомогою коефіцієнта Таффлера та розрахуємо сам показник для ТОВ «Медичний центр «Гравімед».

Таблиця 2.14

Розрахунок коефіцієнта Таффлера
для ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за період 2019-2022 рр.

Показник	2019	2020	2021	2022
X1 – співвідношення прибутку від реалізації і суми короткострокових зобов'язань підприємства	0,06	0,04	0,13	-0,24
X2 – співвідношення оборотних активів та суми всіх зобов'язань	0,09	0,25	0,61	0,27
X3 – співвідношення короткострокових зобов'язань та суми всіх активів	0,06	0,04	0,13	-0,24
X4 – співвідношення суми продаж до суми всіх активів	2,04	3,07	3,51	2,46
Коефіцієнт Таффлера	0,38	0,55	0,73	0,26

Джерело: розраховано автором на основі [30]

У 2019 р. значення коефіцієнта Таффлера (0,38) свідчить про те, що ТОВ «Медичний центр «Гравімед» має низьку платоспроможність. У 2020 р. коефіцієнт Таффлера зріс до 0,55, що свідчить про покращення платоспроможності підприємства. У 2021 р. коефіцієнт Таффлера знову зріс до 0,73, що свідчить про високу платоспроможність підприємства. У 2022 р. значення коефіцієнта Таффлера знизилось до 0,26, що свідчить про погіршення платоспроможності підприємства.

У табл. 2.15 наведемо дані для розрахунку прогнозування банкрутства підприємства за допомогою коефіцієнта Спрінгейта.

Таблиця 2.15

**Розрахунок коефіцієнту Спрінгейта
для ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за період 2019-2022 рр.**

Показник	2019	2020	2021	2022
X1 – відношення суми оборотних активів до загальної вартості капіталу	0,10	0,26	0,57	0,32
X2 – співвідношення прибутку до сплати податків і відсотків та загальної вартості активів	0,07	0,04	0,12	-0,27
X3 – співвідношення прибутку до сплати податків та короткострокової заборгованості	0,06	0,04	0,13	-0,24
X4 – співвідношення обсягу продаж та загальної вартості активів	2,04	3,07	3,51	2,46
Коефіцієнт Спрінгейта	1,17	1,63	2,45	0,31

Джерело: розраховано автором на основі [30]

У 2019 р. значення коефіцієнта Спрінгейта (1,17) свідчить про те, що ТОВ «Медичний центр «Гравімед» має низьку фінансову стійкість. У 2020 р. коефіцієнт Спрінгейта зріс до 1,63, що свідчить про покращення фінансової стійкості підприємства. У 2021 р. коефіцієнт Спрінгейта знову зріс до 2,45, що свідчить про високу фінансову стійкість підприємства. У 2022 р. значення коефіцієнта Спрінгейта знизилось до 0,31, що свідчить про погіршення фінансової стійкості підприємства. Зниження значення коефіцієнта Спрінгейта у 2022 році пов'язане з негативними факторами, такими як: зниження прибутку, зростання витрат, зниження обсягів продажів, зростання боргів.

У табл. 2.16 наведемо дані для розрахунку прогнозування банкрутства підприємства за допомогою коефіцієнта Ліса та розрахуємо сам показник для ТОВ «Медичний центр «Гравімед».

**Розрахунок коефіцієнту Ліса
для ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за період 2019-2022 рр.**

Показник	2019	2020	2021	2022
X1 – відношення оборотного капіталу до всіх активів	0,10	0,26	0,57	0,32
X2 – відношення прибутку від реалізації до всіх активів	0,07	0,04	0,12	-0,27
X3 – відношення нерозподіленого прибутку до всіх активів	-0,13	-0,11	0,00	-0,27
X4 – відношення власного капіталу до позичкового капіталу	0,07	0,05	0,07	0,16
Коефіцієнт Ліса	0,06	0,16	0,37	0,16

Джерело: розраховано автором на основі [30]

У 2019 р. значення коефіцієнта Ліса (0,06) свідчить про те, що ТОВ «Медичний центр «Гравімед» має низьку фінансову стійкість. У 2020 р. коефіцієнт Ліса зріс до 0,16, що свідчить про покращення фінансової стійкості підприємства. У 2021 р. коефіцієнт Ліса знову зріс до 0,37, що свідчить про високу фінансову стійкість підприємства. У 2022 р. значення коефіцієнта Ліса знизилось до 0,16, що свідчить про погіршення фінансової стійкості підприємства.

Проблему неможливості використання зарубіжних методик, у практиці оцінювання фінансового стану українських підприємств, спробував вирішити вітчизняний економіст О. Терещенко (табл. 2.17).

Таблиця 2.17

**Розрахунок коефіцієнту О. Терещенка
для ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за період 2019-2022 рр.**

Показник	2019	2020	2021	2022
X1 – коефіцієнт покриття	0,09	0,26	0,62	0,28
X2 – коефіцієнт фінансової автономії	-0,08	-0,05	0,06	-0,19
X3 – коефіцієнт оборотності капіталу	2,04	2,90	3,37	2,49
X4 – коефіцієнт рентабельності операційного продажу за Cash-flow	24,50	21,69	22,57	9,08
X5 – коефіцієнт рентабельності активів за Cash-flow	6,84	3,49	11,51	-27,83
X6 – коефіцієнт оборотності позикового капіталу	1,08	1,05	0,94	1,19
Коефіцієнт Терещенко	20,11	13,25	28,65	-48,67

Джерело: розраховано автором на основі [30]

У 2019 р. значення коефіцієнта Терещенка (20,11) свідчить про те, що ТОВ «Медичний центр «Гравімед» має задовільний рівень фінансової стійкості. У 2020 р. коефіцієнт Терещенка знизився до 13,25, що свідчить про погіршення фінансового стану підприємства. У 2021 р. коефіцієнт Терещенка знову зріс до 28,65, що свідчить про покращення фінансового стану підприємства. У 2022 р. значення коефіцієнта Терещенка різко знизилось до -48,67, що свідчить про значне погіршення фінансового стану підприємства та ризик банкрутства.

Війна в Україні значно вплинула на економіку країни, в тому числі на сферу охорони здоров'я. Медичні центри, як і інші підприємства, стикаються з низкою проблем, що негативно впливають на їх фінансовий стан. Визначимо негативні наслідки війни для ТОВ «Медичний центр «Гравімед»:

1. Зниження попиту на медичні послуги:

- Зменшення кількості пацієнтів через виїзд людей з країни, економії коштів на тлі невизначеності,
- Зміна структури попиту на медичні послуги (зростання потреби в психологічній допомозі, травматології).

2. Збільшення витрат:

- Зростання цін на медикаменти, медичні вироби,
- Збільшення витрат на енергоресурси,
- Витрати на релокацію та забезпечення безпеки.

3. Перебої з постачанням:

- Дефіцит медикаментів, медичних виробів,
- Збої в логістичних ланцюжках.

4. Пошкодження майна. Руйнування або пошкодження приміщень внаслідок бойових дій.

5. Втрата персоналу:

- Виїзд медичних працівників за кордон,
- Мобілізація працівників до Збройних сил України.

Оцінка впливу війни на основні показники діяльності ТОВ «Медичний центр «Гравімед»:

1. Зниження доходів:
  - Зменшення обсягів наданих медичних послуг,
  - Зміна структури доходів (зменшення частки платної допомоги).
2. Зростання витрат:
  - Збільшення собівартості медичних послуг,
  - Зростання адміністративних витрат.
3. Зниження рентабельності:
  - Зменшення прибутку від операційної діяльності,
  - Зростання збитків.
4. Погіршення показників ліквідності:
  - Зростання дебіторської заборгованості,
  - Зменшення обігових коштів.
5. Збільшення фінансової залежності (зростання потреби в запозичених коштах).

Отже, чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) ТОВ «Медичний центр «Гравімед» збільшувався протягом 2019-2021 років на 2,12%, але у 2022 році відзначається зменшенням на 22,99%. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) також зростала протягом 2019-2021 років на 22,99%, але в 2022 році спостерігається зниження на 15,69%. Валовий прибуток ТОВ «Медичний центр «Гравімед» підвищувався протягом 2019-2021 років на 31,35%, але у 2022 році відбувається значне зниження на 62,18%. Фінансові результати від операційної діяльності також росли протягом 2019-2021 років на 31,35%, але в 2022 році відбувається значне зменшення на 62,18%. Інші доходи ТОВ «Медичний центр «Гравімед» втратили практично весь обсяг протягом 2019-2021 років, а в 2022 році відбулося додаткове зменшення до 0,5 тис. грн. Інші витрати зросли протягом 2019-2021 років на 26,25%, але в 2022 році спостерігається зниження на 3,61%. Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування в ТОВ «Медичний центр «Гравімед» збільшились протягом 2019-2021 років на 46,21%, але в 2022 році відбувається значне зниження на 440,94%. Податок на прибуток протягом 2019-2021 років не сплачувався. Чистий

прибуток (збиток) в ТОВ «Медичний центр «Гравімед» збільшився протягом 2019-2021 років на 45,24%, але у 2022 році спостерігається значне зниження на 440,94%. Війна в Україні створює значні виклики для ТОВ «Медичний центр «Гравімед».

2.3. Оцінка використання податкових важелів підприємства

Податкові важелі – це інструменти, які використовуються підприємствами для мінімізації податкових платежів в рамках чинного законодавства. ТОВ «Медичний центр «Гравімед» виступає як посередник при сплаті податку на доходи фізичних осіб (ПДФО), тобто податку штатних працівників з їх заробітної плати (рис. 2.1).

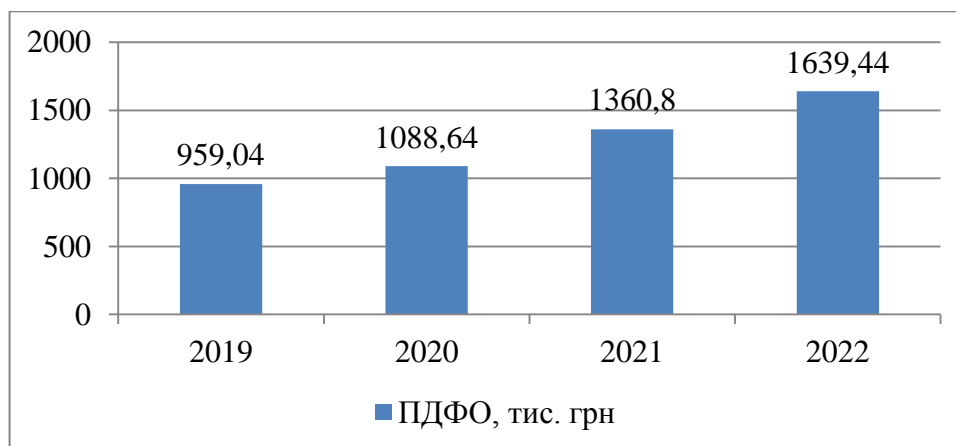

Рис. 2.1. Динаміка відрахування податку на доходи фізичних осіб у ТОВ «Медичний центр «Гравімед» упродовж 2019-2022 рр. (тис. грн) (побудовано автором на основі [30])

Протягом досліджуваного періоду відбулося поступове збільшення величини податку на доходи фізичних осіб. Так, за 2019-2022 рр. величина податку на доходи фізичних осіб в ТОВ «Медичний центр «Гравімед» зросла на 680,4 тис. грн або на 70,95%. Збільшення податкового навантаження на досліджуване підприємство при аналізі динаміки сплати податку на доходи фізичних осіб вказує на зростання загального річного оподаткованого доходу працівників підприємства.

Протягом досліджуваного періоду (2019-2020 рр. та 2022 р.) ТОВ «Медичний центр «Гравімед» не сплачувало податок на прибуток підприємств. Динаміка податку на прибуток підприємства. У 2021 р. ТОВ «Медичний центр «Гравімед» сплатило до бюджету податку на прибуток у розмірі 4,4 тис. грн.

Динаміка структури сплати прямих податків ТОВ «Медичний центр «Гравімед» до бюджету України представлена в табл. 2.18.

Таблиця 2.18

Динаміка структури сплати прямих податків ТОВ «Медичний центр «Гравімед» до бюджету України упродовж 2019-2022 рр. (тис. грн)

Показники	2019	2020	2021	2022
1. Податок на прибуток	0	0	4,4	0
2. Податок на майно (всього), у т. ч.:				
2.1. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	37,1	40,8	44,5	48,2
2.2. Транспортний податок	2,4	2,5	2,6	2,7
Всього прямих податків	39,5	43,3	51,5	50,9

Джерело: розраховано автором на основі [30]

У 2019-2020 роках податок на прибуток не сплачувався. У 2021 році був сплачений податок на прибуток у розмірі 4,4 тис. грн., а у 2022 році знову не сплачувався. Спостерігається стійке зростання податку на майно протягом 2019-2022 років, що пов'язано зі зростанням вартості нерухомого майна, що належить підприємству; збільшенням ставок податку на майно; введенням нових об'єктів оподаткування. Спостерігається незначне зростання транспортного податку протягом 2019-2022 років, що пов'язано зі зростанням ставок транспортного податку; збільшенням кількості транспортних засобів, що належать підприємству. Загальна сума сплачених прямих податків зросла з 39,5 тис. грн. у 2019 році до 51,5 тис. грн. у 2021 році. У 2022 році спостерігається незначне зниження загальної суми сплачених податків до 50,9 тис. грн.

ТОВ «Медичний центр «Гравімед» є сумлінним платником податків. Структура сплачених податків свідчить про те, що основним джерелом надходжень до бюджету України від ТОВ «Медичний центр «Гравімед» є податок

на майно. Спостерігається стійке зростання загальної суми сплачених прямих податків, що свідчить про покращення фінансового стану підприємства.

Структура (частка) прямих податків ТОВ «Медичний центр «Гравімед» у собівартості продукції представлена на рис. 2.2.

Протягом 2019-2022 років спостерігається певна нестабільність частки податків у собівартості продукції. У 2020 році частка податків знизилась до 0,50%, що є пов'язано з: зниженням ставок податків, зменшенням обсягів оподатковуваного прибутку, збільшенням інших складових собівартості.

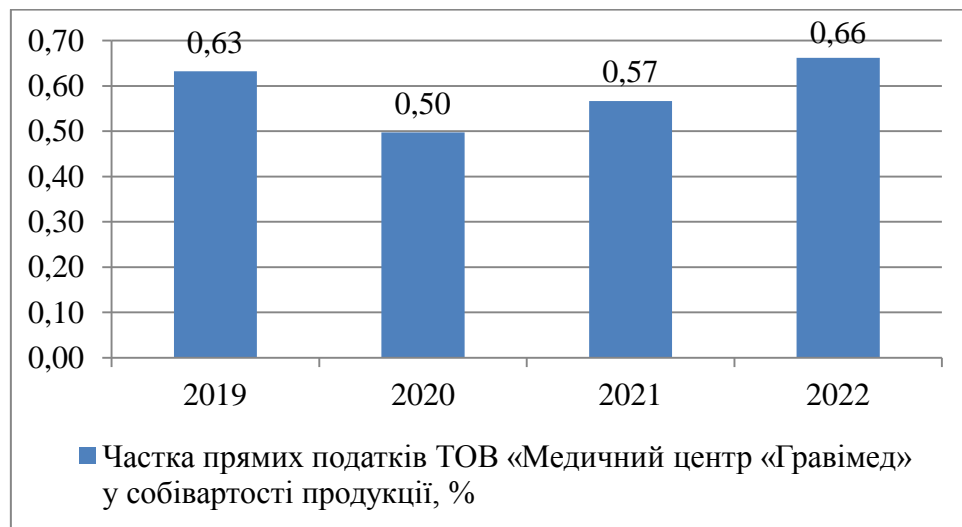

Рис. 2.2. Динаміка зміни частки податків у собівартості продукції ТОВ «Медичний центр «Гравімед» (побудовано автором на основі [30])

У 2021 році частка податків зросла до 0,57%, а у 2022 році – до 0,66%. Частка податків у собівартості продукції є одним із показників, що характеризують податкове навантаження на підприємство. Висока частка податків може негативно впливати на конкурентоспроможність продукції підприємства. Низька частка податків може свідчити про неефективну податкову політику підприємства.

Розрахуємо рівень податкових виплат підприємства у відсотках до прибутку:

$$ПВ(\%) = \frac{ПН}{П} \times 100\% \quad (2.1)$$

де ПВ (%) – рівень податкових виплат підприємства у відсотках до прибутку;

ПН – податки, які були нараховані за звітний період, тис. грн.;

П – сума отриманого прибутку підприємства за звітний період, тис. грн.

На рис. 2.3 представлена динаміка рівня податкових виплат ТОВ «Медичний центр «Гравімед» у відсотках до прибутку.

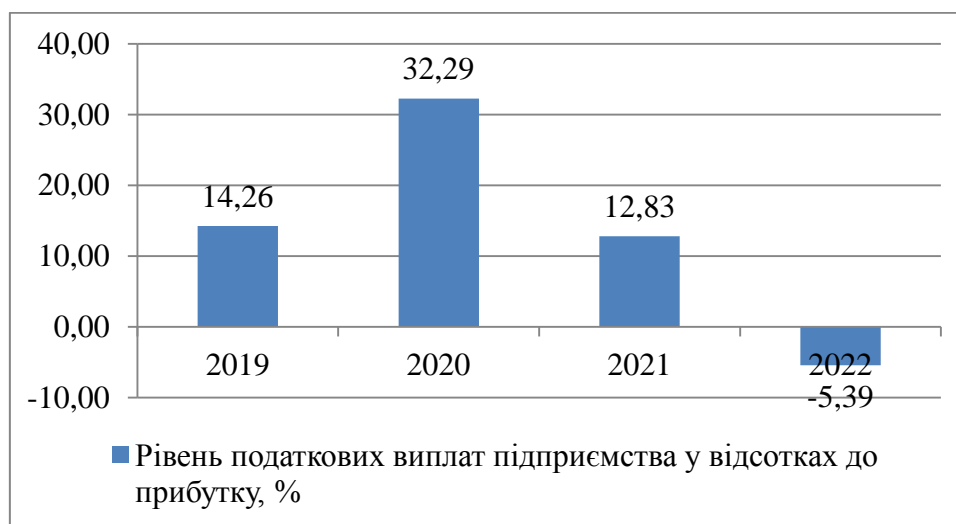

Рис. 2.3. Динаміка рівня податкових виплат ТОВ «Медичний центр «Гравімед» у відсотках до прибутку упродовж 2019-2022 рр. (побудовано автором на основі [30])

Протягом 2019-2022 років спостерігається нестабільність рівня податкових виплат у відсотках до прибутку в ТОВ «Медичний центр «Гравімед». У 2020 році рівень податкових виплат зріс до 32,29%, у 2021 році рівень податкових виплат знизився до 12,83%, а у 2022 році – до -5,39%. Рівень податкових виплат у відсотках до прибутку є одним із показників, що характеризують податкове навантаження на підприємство. Високий рівень податкових виплат може негативно впливати на конкурентоспроможність. Низький рівень податкових виплат може свідчити про неефективну податкову політику.

Отже, податкове навантаження має значний вплив на фінансово-господарську діяльність ТОВ «Медичний центр «Гравімед». Існують резерви для оптимізації податкової політики, що може призвести до покращення рентабельності та конкурентоспроможності підприємства. Рівень податкових виплат у відсотках до прибутку значно коливається протягом досліджуваного

періоду. Спостерігаються як періоди зростання (2020 р.), так і значного зниження (2022 р.) податкового навантаження в ТОВ «Медичний центр «Гравімед».

Висновки до розділу 2

Надано характеристику ТОВ «Медичний центр «Гравімед» і його фінансової служби. ТОВ «Медичний центр «Гравімед» є приватним медичним закладом, що надає широкий спектр медичних послуг. Фінансова служба ТОВ «Медичний центр «Гравімед» є важливим структурним підрозділом підприємства, який відповідає за фінансове забезпечення його діяльності. Фінансова служба ТОВ «Медичний центр «Гравімед» здійснює ефективне управління фінансовими ресурсами підприємства. Основні проблеми фінансової служби: недостатня автоматизація фінансових процесів та недостатній рівень підготовки персоналу. Пріоритетні напрями розвитку фінансової служби ТОВ «Медичний центр «Гравімед»: автоматизація фінансових процесів, підвищення кваліфікації персоналу, розробка системи фінансового контролінгу.

Проведено аналіз фінансового стану підприємства. Аналізуючи показники рентабельності ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за період 2019-2022 років, спостерігаємо суттєве погіршення рентабельності активів у 2022 році, вказуючи на те, що підприємство не змогло ефективно використовувати свої активи для генерації прибутку. Рентабельність власного капіталу зросло в 2022 році, що пов'язано з надмірно великим значенням прибутку відносно власного капіталу. Суттєве зменшення рентабельності продажу в 2022 році вказує на труднощі в генерації прибутку відносно витрат на продаж. Рентабельність оборотних активів у 2019-2022 рр. зменшилася, що вказує на труднощі в генерації прибутку від обороту активів. Загальною тенденцією є значне коливання рентабельності різних категорій активів та величин показників у 2022 році, що свідчить про нерівномірність фінансово-економічних результатів та вимагати уважного аналізу для з'ясування причин та розроблення стратегій виправлення ситуації.

Оцінено особливості використання податкових важелів підприємства. У 2019-2020 роках податок на прибуток не сплачувався. У 2021 році

був сплачений податок на прибуток у розмірі 4,4 тис. грн., а у 2022 році знову не сплачувався. Спостерігається стійке зростання податку на майно протягом 2019-2022 років, що пов'язано зі зростанням вартості нерухомого майна, що належить підприємству; збільшенням ставок податку на майно; введенням нових об'єктів оподаткування. Спостерігається незначне зростання транспортного податку протягом 2019-2022 років, що пов'язано зі зростанням ставок транспортного податку; збільшенням кількості транспортних засобів, що належать підприємству. Загальна сума сплачених прямих податків зросла з 39,5 тис. грн. у 2019 році до 51,5 тис. грн. у 2021 році. У 2022 році спостерігається незначне зниження загальної суми сплачених податків до 50,9 тис. грн.

РОЗДІЛ 3

ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПОДАТКОВИХ ВАЖЕЛІВ У ТОВ «МЕДИЧНИЙ ЦЕНТР «ГРАВІМЕД»

3.1. Перспективи використання податкових пільг на підприємстві

В умовах глобалізаційних процесів та трансформації інституціонального середовища національних економік, питання податкової політики стають ключовим предметом активних дискусій як у бізнес-середовищі, так і серед наукових кол. З одного боку, податкова політика визнається одним із стратегічних напрямків державного регулювання економіки, як інституціоналізований регулятор соціально-економічного розвитку. З іншого боку, глобалізаційні процеси можуть впливати на податкову сферу як позитивно, так і негативно.

Від ефективності податкової політики, враховуючи виклики та можливості глобального масштабу, залежить економічний розвиток держави та її подальша інтеграція у світовий фінансово-економічний простір. У цьому контексті податкова політика лишається об'єктом активних наукових досліджень, що стало основою для вибору даної теми. Прикладний характер дослідження та його методологічна основа дозволять глибше розуміти особливості формування податкової політики, закономірності факторів, які впливають на її реалізацію, та характер взаємозв'язків у соціально-економічному просторі. Особливу важливість набувають економічний та управлінський аспекти досліджень, оскільки вони дозволяють поєднати принципи будови, реалізації та пріоритети вдосконалення інституціонального механізму в контексті формування і реалізації податкової політики, виходячи з цілей національного економічного розвитку.

Податкові пільги – це інструмент державної політики, спрямований на стимулювання розвитку певних галузей економіки, підтримку малого та середнього бізнесу, а також на подолання негативних наслідків воєнних дій.

Використання податкових пільг може мати ряд переваг для підприємства:

- Зменшення податкового тягаря.
- Підвищення рентабельності.
- Стимулювання інвестицій.
- Створення нових робочих місць.
- Підвищення конкурентоспроможності.
- Збільшення обсягів виробництва.
- Зменшення ризиків банкрутства.
- Спрощення ведення бізнесу [32, с. 312].

Варто відзначити, що використання податкових пільг також може мати ряд недоліків: складна процедура отримання, необхідність ведення додаткової документації, ризик податкових перевірок, можливість зловживань. Перспективи використання податкових пільг на підприємстві залежать від ряду факторів: вид діяльності підприємства; розмір підприємства; фінансовий стан підприємства; умови надання пільги; загальна економічна ситуація в країні. Використання податкових пільг є ефективним способом стимулювання розвитку підприємства, але лише за умови грамотного та обдуманого підходу.

Відповідно до статті 42 Конституції України, кожен громадянин має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом. Зараз малий і середній бізнес становить значну частину трудового ринку, охоплюючи майже 9,8 мільйонів українців. Це означає, що кожна друга працездатна людина зайнята у секторі малого і середнього бізнесу, а кожна четверта є приватним підприємцем. Розвиток бізнесу відіграє важливу роль у економіці країни, забезпечуючи робочі місця, допомагаючи наповнювати бюджет та вирішуючи соціальні, економічні та суспільні виклики [26, с. 61].

Сучасні умови, обумовлені воєнними діями, ставлять підприємства та економіку загалом у складне становище. Багато суб'єктів бізнесу зменшили свою активність, а в деяких регіонах навіть припинили діяльність, що має негативний вплив на економіку країни. В умовах воєнного стану важливо адаптувати податкове навантаження та податкові правила до нових умов для підтримки бізнесу та його виживання. Держава повинна швидко адаптувати свою

економічну політику для забезпечення ефективної підтримки підприємств та створення сприятливих умов для їхнього розвитку, зокрема у сфері оподаткування. В умовах війни, як ніколи, важливо розробляти ефективну державну політику підтримки бізнесу, щоб забезпечити його функціонування та внесок у формування бюджету. Важливо також забезпечити зниження податкового тиску на фізичних та юридичних осіб. Зміни до законодавства, спрямовані на впровадження податкових стимулів, становлять ключовий елемент підтримки економіки та громадян у цей складний період.

Реальна ситуація в Україні, яка перебуває під впливом війни з боку Росії, суттєво впливає на економіку країни та розвиток українського бізнесу. Становище малого та середнього бізнесу є важким, і велика частина підприємців вимушено припинила свою роботу або призупинила її та планує відновити. Проте є позитивний момент у відновленні нових бізнесів, яке свідчить про рішучість та адаптивність підприємців в умовах воєнного стану. Податкова політика виступає ключовим інструментом для налагодження та сприяння економічно-соціальної стабільності, призначена для знаходження балансу між можливостями держави, пов'язаними з фінансовими ресурсами через податковий механізм, та досягненням пріоритетних соціально-економічних цілей при певних умовах розвитку країни [6, с. 45].

Проблема державної підтримки розвитку підприємництва завжди була актуальною, адже важливо створити умови, за яких підприємства можуть зростати, отримувати прибуток та адекватно сплачувати податки. Однією з основних мет амі податкової системи завжди було впровадження ефективного та справедливого оподаткування, яке би передбачало визначені та передбачувані адміністративні процедури, а також оптимальне податкове навантаження на платників для забезпечення стабільності доходів бюджетів у середньостроковій і довгостроковій перспективі.

Згідно з Господарським кодексом України, господарська діяльність є самостійною, ініціативною, систематичною, на власний ризик проведеною діяльністю суб'єктів господарювання (підприємців) з метою отримання прибутку. Розвиток підприємництва грає ключову роль у економічному розвитку країни,

адже завдяки функціонуванню підприємств забезпечується значна сума податкових платежів до бюджету, створюються робочі місця та формується значуща частка у структурі ВВП [15].

У теперішніх умовах воєнного стану суб'єкти господарювання виступають на економічному фронті, захищаючи економічну безпеку держави. Тому створення сприятливих умов для стимулювання бізнесу, незалежно від його розміру та організаційно-правової форми, є однією з ключових завдань Уряду.

В науковій літературі [7, с. 215] податковий механізм стимулювання підприємств визначається як сукупність форм і методів регулювання податкових відносин, орієнтованих на особливості управлінської діяльності держави в фінансовій сфері. На підставі цього науковці, які розглядають надання податкових пільг суб'єктам господарювання, обґрунтовано вважають це однією із форм державної підтримки. За словами П. Вернера, податкові пільги призводять до надання суб'єктам господарювання конкурентних переваг і вважаються формою державної допомоги. Хоча державні органи, надаючи звільнення від оподаткування, не витрачають державні ресурси, такі пільги поліпшують фінансове становище суб'єкта господарювання порівняно з іншими платниками податків [18, с. 83].

Автор С. В. Скрипник відзначає, що пільга представляє собою певний привілей, який держава надає конкретним категоріям платників, що відповідають встановленим критеріям [37, с. 251]. За І. В. Ярошенко, податкова пільга – це сукупність фіскальних дій держави, спрямованих на повне або часткове звільнення прибутку від оподаткування для активізації фінансово-господарської діяльності в певних пріоритетних напрямках, яка здійснюється протягом визначеного законом терміну [51, с. 138].

Відповідно до Податкового кодексу України, податкову пільгу розглядають як звільнення платника податків від обов'язку щодо нарахування та сплати податку та збору або їх сплати в меншому розмірі, що базується на певних підставах, що характеризують групу платників, вид їх діяльності, об'єкт оподаткування або витрати [33]. Таке визначення включає різні підстави, за якими

можливе повне чи часткове звільнення від сплати податків, а також враховує можливість не лише повного звільнення, але і часткового.

Сутність проблем у реалізації податкового інструментарію з інноваційним функціоналом в Україні проявляється у розповсюдженій тінізації бізнесу та замаскуванні реальних прибутків. Це перешкоджає об'єктивній оцінці того, які суб'єкти є прибутковими. Відомо з теорії та практики, що податкові стимули, забезпечені економією на сплаті податків, можуть знизити середньозважену вартість капіталу лише для прибуткових підприємств, тому надання їх збитковим суб'єктам є непрактичним [39, с. 265]. Український критерій прибутковості не є абсолютним, і формальна підтримка державних та великих виробничих підприємств з лобістським впливом стає формою підтримки.

Внаслідок неефективного використання управлінського інструментарію, включаючи податковий, ситуація з інноваційною діяльністю в Україні залишається на задовільному рівні. Без стимулювання інновацій трансформаційні процеси в економіці країни залишаються формальними. За оцінками Всесвітньої організації інтелектуальної власності, що включена в Глобальний індекс інновацій, низькі позиції України визначаються політичним середовищем, стабільністю та безпекою, інститутами, інфраструктурою, легальністю підприємництва і ринків [46]. Ці результати свідчать, що йдеться не лише про стимулюючий характер державної політики, але і про необхідність уникнення її деструктивного впливу.

Встановлення та скасування податкових пільг визнається однією з найбільш чутливих тем для платників податків. Пільгове оподаткування, яке є виявом податкового патерналізму, продовжує залишатися важливим аспектом українського суспільства. Навіть при великому значенні пільгового оподаткування з економічного та політичного погляду, чинне податкове законодавство регламентує лише обмежену кількість норм, які визначають порядок встановлення та зміни податкових пільг. Зокрема, до особливостей визначення податкових пільг належать такі аспекти, як підстави для надання пільг, факультативний характер податку, встановлення та скасування податкових пільг виключно Податковим кодексом України та іншими правовими актами, що

не передбачають розгляд цих питань у фрагментарних нормах. Визначені аспекти встановлення податкових пільг враховують, що такі пільги можуть бути розцінені як форма державної допомоги для суб'єктів господарювання, вимагаючи оцінки їхньої допустимості з точки зору конкурентоспроможності [10, с. 98].

Отже, виділяючи три основні групи підстав для надання податкової пільги суб'єкту господарювання, законодавець враховує: 1) конкретний вид діяльності, на який поширюється податкова пільга; 2) наявність особливого об'єкта оподаткування; 3) особливий характер чи суспільне значення здійснюваних витрат суб'єктом господарювання. Зокрема, М. В. Вишемирський вважає, що надання податкових пільг пов'язане з однорідністю виокремленої групи платників податку, яка має специфічну однорідність і є основою для надання пільгового режиму. В інших випадках застосовуються загальні підходи до оподаткування. З цього висновку випливає, що податкова пільга полягає у звільненні платників податків від певного виду податкового обов'язку в повному чи частковому обсязі, і це ґрунтується на особливостях статусу конкретної категорії платника або його виду діяльності [24, с. 121].

На рівні законодавства вже були вжиті заходи щодо зміни процедур адміністрування, обліку і контролю за платниками податків під час дії воєнного стану. Зважаючи на труднощі, з якими стикається бізнес у воєнний період, внесено зміни до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів, зокрема припинено перевірки, і ті, які були запущені до повномасштабного вторгнення, призупинено, за винятком фактичних і камеральних перевірок [17].

З нашого боку, важливим кроком, окрім заборони та припинення перевірок для підтримки бізнесу в умовах війни, стало послаблення вимог для платників податків, які обрали спрощену систему оподаткування. Зокрема, платники єдиного податку першої та другої групи отримали право на невнесення єдиного податку, і для цих осіб декларація не заповнюється за період, коли єдиний податок не сплачувався [36, с. 251].

Фізичні особи-підприємці, а також юридичні особи, які є платниками єдиного податку третьої групи (тобто ті, чий дохід протягом календарного року не перевищує 10 мільярдів гривень), можуть користуватися спеціальною групою

єдиного податку за ставкою 2%. Виключення здійснюється для суб'єктів господарювання, що здійснюють операції з обміну іноземною валютою, операції з корисними копалинами та певними підакцизними товарами, а також для нерезидентів, фінансових компаній, філій, представництв і підрозділів неплатників єдиного податку. При переході на 2%-ву систему оподаткування та попередньому статусі платника податку на додану вартість всі обов'язки щодо цього податку призупиняються, а особи звільняються від його нарахування та сплати.

У перший день прийняття заявок про перехід на 2%-ву систему оподаткування було подано 50 тисяч заяв. З приводу джерел фінансування видатків повідомляється, що здійснено внутрішні запозичення ОВГЗ на 26 млрд гривень, а також отримано 3 млрд доларів зовнішньої допомоги і 300 млн. доларів грантової допомоги [28].

Стосовно дотримання норм Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» з 01.01.2022 р., обов'язковість застосування реєстраторів розрахункових операцій зазначено, однак санкції за порушення цих норм не діють у зв'язку з воєнним станом (за винятком розрахункових операцій при продажу підакцизних товарів) [26, с. 71]. На наш погляд, таке рішення є позитивним для бізнесу, оскільки пройшло недостатньо часу після введення нововведень, і не всі суб'єкти господарювання встигли зареєструвати реєстратори розрахункових операцій. Зрозуміло, що у подальшому уряд може відновити обов'язковість дотримання норм закону, але це, безумовно, буде здійснено лише після закінчення війни в Україні.

Важливо відзначити, що фізичні особи-підприємці, особи, які здійснюють незалежну професійну діяльність, а також члени фермерського господарства можуть самостійно вирішувати, чи платити єдиний соціальний внесок за себе та чи сплачувати єдиний внесок за призначених працівників на військову службу під час мобілізації, завдяки внесеним змінам до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування». Передбачено також звільнення від сплати деяких податків і зборів. Зокрема, на

період з 1.03.2022 р. по 31.12.2022 р. у разі розташування об'єктів на територіях, де ведуться або велися бойові дії, або на тимчасово окупованих територіях, надається звільнення від плати за землю, загального мінімального податкового зобов'язання, екологічного податку, якщо стаціонарні джерела забруднення розташовані на окупованих територіях, а також від податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. При пошкодженні об'єктів внаслідок військової агресії росії також передбачено звільнення від оподаткування [15]. Крім того, зміни передбачають, що платники податків, які не можуть своєчасно виконувати свої податкові зобов'язання щодо сплати податків і зборів та подання звітності, звільняються від відповідальності за порушення норм податкового законодавства. Проте після скасування воєнного стану податкові обов'язки повинні бути виконані протягом 6 місяців [28].

Згідно з Постановою Уряду № 305 від 17.03.2022 р., яка регламентує безоплатне перевезення майна вітчизняних підприємств, установ та організацій, визначених Міністерством економіки і переданих до Міністерства інфраструктури, впроваджено програми підтримки бізнесу щодо тимчасового переміщення підприємств з постраждалих регіонів під час війни. Це дозволяє бізнесу на територіях із активними воєнними діями отримати державну допомогу для переміщення своїх активів до більш безпечних областей України [28].

Держава також виявляє спроби підтримати бізнес у період воєнного стану, надаючи кредитування. Зокрема, будь-яке підприємство в Україні, незалежно від річного обсягу доходу, може отримати кредит під 0% на суму до 60 мільйонів гривень протягом дії воєнного стану та одного місяця після його припинення. Згідно з Державною програмою «Доступні кредити 5–9%», внесено позитивні зміни, розширюючи обсяги програми на середні та великі підприємства та надаючи кредити на різні строки та під 0% ставкою. За інформацією Міністерства фінансів України, до 16 травня 2022 року підприємства отримали 40486 кредитів на суму 110,1 мільярда гривень в рамках цієї програми [28].

Перспективи використання податкових пільг на підприємстві наведені в табл. 3.1.

**Перспективи використання податкових пільг на підприємстві
(згруповано автором)**

Податкова пільга	Переваги та перспективи використання
Звільнення від певного виду податку	Зменшення фінансового тиску на підприємство
	Покращення фінансового стану і ліквідності підприємства
	Стимулювання інвестицій та розвитку нових проєктів
	Збільшення конкурентоспроможності на ринку
	Можливість витрат на інноваційні та стали розвитку проєкти
Спрощена система оподаткування (2%)	Зменшення податкового тягаря, особливо для малих підприємств
	Зниження адміністративних витрат на облік та звітність
	Збільшення фінансової доступності для розвитку бізнесу
	Збільшення привабливості для нових інвесторів
Відміна перевірок під час воєнного стану	Забезпечення стабільності та неперервності виробництва
	Збільшення робочого часу та ресурсів на виробництво, а не на адміністративні формальності
	Зниження стресу та необхідності вирішення податкових питань
	Прискорення відновлення бізнесу після закінчення конфлікту
Кредити під 0% для підприємств	Забезпечення додаткового фінансування для відновлення підприємницької діяльності під час війни
	Сприяння фінансовій стабільності та збільшення ліквідності
	Стимулювання інвестицій та нових розвиткових ініціатив
	Зменшення впливу воєнних ускладнень на фінансовий стан

Умови воєнного стану вимагають оперативної реакції на ризики та ухвалення збалансованих рішень для їх усунення. У зв'язку з повномасштабною війною, розпочатою російською федерацією, уряд змушений переглянути свої завдання та переорієнтувати їх на забезпечення обороноздатності держави та реалізацію соціальних програм для підтримки населення. Українські підприємства, зокрема, переживають нестабільність та загрозу повного знищення через війну в країні. Розуміючи це, податкові стимули та пільги, а також упорядкування законодавчих положень, набувають особливого значення в сучасних умовах. Також умови воєнного стану також вимагають постійного аналізу ефективності введених податкових пільг, залучення додаткових джерел фінансування та усунення неконкурентних переваг. Хоча динамічні зміни в податковому законодавстві є вимушеною мірою, вони є необхідною дією уряду. Проте важливо забезпечити стабільність законодавства та дотримання принципу економічної доцільності та ефективності при введенні податкових пільг. У цьому

контексті уряд повинен систематично оцінювати ефективність введених податкових пільг, розглядати можливості залучення нових ресурсів, регулювати ставки податку на доходи в залежності від прибутку платників податків, спрощувати умови ведення бізнесу та стимулювати підприємців відновлювати свою діяльність [44, с. 112].

Отже, використання податкових пільг може мати як позитивні, так і негативні наслідки для підприємства. Перед прийняттям рішення про використання пільги важливо ретельно зважити всі фактори, такі як: фінансовий стан підприємства, вид діяльності підприємства, перспективи розвитку підприємства, умови надання пільги. В умовах воєнного стану, українські підприємства стикаються з безпрецедентними викликами. Податкова політика може стати потужним інструментом підтримки бізнесу та стимулювання його відновлення. Звільнення від податків або пільгові ставки можуть суттєво покращити фінансовий стан підприємства, звільняючи ресурси для інвестування, розвитку та підвищення конкурентоспроможності. Податкові пільги роблять інвестиції більш привабливими, що може призвести до розширення виробництва, створення нових робочих місць та впровадження інновацій. Перехід на спрощену систему оподаткування (2%) може значно знизити адміністративні витрати та зробити ведення бізнесу доступнішим. Відміна перевірок під час воєнного стану зменшує адміністративне навантаження та дозволяє підприємствам зосередитися на виробництві. Кредити під 0% дають можливість відновити підприємницьку діяльність, стимулювати інвестиції та покращити фінансову стабільність.

3.2. Рекомендації щодо підвищення ефективності використання податкових важелів у ТОВ «Медичний центр «Гравімед»

Ефективність та успішність впровадження державної податкової політики в Україні залежать від різноманітних чинників, серед яких ключовими є якість та прогресивність політичної стратегії, правильне визначення цілей та завдань, а також раціональний вибір методів, засобів і способів її реалізації. У цьому контексті велике значення має ефективність та компетентність органів та

посадових осіб, яким доручено виконання цієї політики. Результативність та рівень реалізації національної податкової стратегії напряму залежать від організації їх роботи та кваліфікаційних характеристик конкретних посадових осіб. Це свідчить про необхідність аналізу адміністративно-правових основ втілення державної податкової політики в Україні з метою виявлення та усунення можливих недоліків і досягнення її оптимізації. Немає сумнівів у тому, що впровадження державної політики, зокрема податкової, неможливе без управлінських процесів. Ці процеси грають визначальну роль у забезпеченні належної організації, встановленні оптимальної мети та проміжних цілей, розподілі ролей між суб'єктами відповідно до їхніх професійних напрямів і контролі за їхньою діяльністю. Все це в сукупності створює передумови для проведення раціональної та ефективної податкової політики, яка сприятиме не лише збільшенню надходжень до бюджетів країни, а й створенню сприятливих умов для економічного та соціально-культурного розвитку суспільства [17].

Кожна стадія управлінського процесу практично супроводжується контролем, що гарантує належне втілення управлінських заходів та процесів відповідно до визначених норм і правил. Зворотний бік відсутності контролю, як важливого елементу управління, може призвести до порушення правил, ігнорування необхідності суворого дотримання настанов та директив. Це, в свою чергу, може призвести до хаосу в конкретній сфері або напрямі діяльності. Контроль є важливим елементом, що забезпечує адекватну оцінку управлінських, економічних, соціальних і фінансових заходів, включаючи реформаційні процеси, зокрема реалізацію державної податкової реформи. Він також дозволяє визначити рівень ефективності та ідентифікувати актуальні проблеми для оперативного їх вирішення.

Податкова політика – це динамічний процес, який потребує постійного вдосконалення. Регулярний аналіз податкового законодавства, впровадження інноваційних методів оподаткування та співпраця з кваліфікованими фахівцями допоможуть медичним організаціям оптимізувати податкові платежі, мінімізувати податкове навантаження [15].

Рекомендації щодо підвищення ефективності використання податкових важелів у ТОВ «Медичний центр «Гравімед» наведені в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Рекомендації щодо підвищення ефективності використання податкових важелів у ТОВ «Медичний центр «Гравімед»

Номер	Рекомендації
1	Оцінити поточний стан фінансового здоров'я компанії та визначити податкові ризики.
2	Аналізувати можливості зниження податкового тягаря шляхом оптимізації податкових обов'язків та використання податкових пільг.
3	Вивчити інноваційні податкові інструменти та засоби для медичних установ та визначити їхню застосовність.
4	Розглянути можливості участі у державних програмах та ініціативах для медичних закладів та використання їхніх переваг.
5	Організувати навчання та підготовку персоналу для розуміння і ефективного використання податкових можливостей.
6	Підтримувати внутрішній облік та документацію відповідно до вимог податкового законодавства для уникнення непорозумінь з податковими органами.
7	Співпрацювати з професійними податковими консультантами для отримання кваліфікованої допомоги та порад в галузі оптимізації податків.
8	Слідкувати за змінами у податковому законодавстві та вчасно адаптувати податкову стратегію компанії до нових вимог та умов.
9	Розробити індивідуальну стратегію оподаткування, яка враховує специфіку медичної галузі та забезпечує оптимальне використання податкових важелів.
10	Взаємодіяти з аудиторськими компаніями для проведення податкового аудиту та виявлення можливостей підвищення ефективності оподаткування.

Оптимізація податкових платежів та використання податкових важелів є важливим фактором для успішного функціонування будь-якої медичної організації. В умовах постійних змін у податковому законодавстві та зростання податкового навантаження, удосконалення податкової політики стає все більш актуальним завданням.

Основні напрямки удосконалення податкових важелів у медичній організації:

1. Аналіз податкової політики. Проведення комплексного аналізу чинної податкової політики, включаючи:

- Оцінку податкового навантаження на різні види діяльності.
- Вивчення доступних податкових пільг та можливостей їхнього використання.
- Аналіз практики оподаткування інших медичних організацій.

2. Оптимізація податкових платежів. Розробка та впровадження плану оптимізації податкових платежів, який може включати:

- Застосування законних методів мінімізації податкового навантаження.
- Використання податкових пільг, доступних для медичних організацій.
- Обґрунтування податкових витрат та ведення чіткої документації.

3. Співпраця з податковими органами. Налагодження конструктивної співпраці з податковими органами, що передбачає:

- Регулярне консультування з податкових питань.
- Своєчасне подання податкової звітності.
- Прозоре ведення бухгалтерського обліку.

4. Впровадження програмного забезпечення. Використання спеціалізованого програмного забезпечення для:

- Автоматизації розрахунку податків.
- Ведення податкового обліку.
- Створення та подання податкової звітності.

5. Підвищення кваліфікації персоналу. Навчання персоналу з питань податкового законодавства, зокрема:

- Оптимізації податкових платежів.
- Ведення податкового обліку.
- Правильного оформлення податкових документів.

6. Зовнішній аудит. Проведення регулярного аудиту податкової звітності, який допоможе:

- Виявити та виправити помилки.
- Оптимізувати податкові платежі.
- Уникнути штрафних санкцій.

7. Впровадження інноваційних методів оподаткування. Розгляд можливості використання:

- Спеціальних податкових режимів.
- Спрощеної системи оподаткування.
- Єдиного податку.

8. Контроль за ефективністю. Встановлення системи контролю за:

- Ефективністю використання податкових важелів.
- Дотриманням податкового законодавства.
- Своєчасністю сплати податків.

9. Юридична підтримка. Залучення юристів з податкових питань для:

- Консультування з податкових питань.
- Оформлення податкової документації.
- Захисту інтересів організації в податкових органах.

10. Моніторинг змін у податковому законодавстві. Постійне стеження за змінами в податковому законодавстві та:

- Вчасне адаптування податкової політики організації.
- Використання нових можливостей для оптимізації податкових платежів.

Перспективними напрямками для практичної реалізації цифрових технологій у сфері оподаткування в Україні є наступні:

- Використання нейронних мереж для автоматичного розрахунку зобов'язань з податкових платежів перед державою в рамках податкового аналізу.
- Застосування природної мови для інтелектуального перекладу технічних документів, використання чат-ботів для відповіді на запити та звернення платників податків, а також реалізація інтелектуального контекстного пошуку податкової інформації в масштабі великих даних.
- Автоматизований процес заповнення податкових декларацій та звітів, а також побудова алгоритмів автоматизованого пошуку та збору податкової інформації з різних джерел.
- Впровадження «розумного сканування» та обробки первинних документів для автоматичного введення даних.
- Автоматичне формування різних документів, таких як акти, рахунки-фактури та інші.
- Перевірка якості та коректності даних, виявлення помилок, уведених при автоматичному заповненні.
- Обробка простих бізнес-алгоритмів, включаючи програмування типових процесів, таких як реєстрація накладних, заповнення та подання звітності тощо, а також автоматизоване формування драфтів типових договорів.

- Створення повністю верифікованої блокчейн-платформи для платників податків.
- Розвиток платформи дистанційного податкового контролю.
- Запровадження вбудованого цифрового управління персоналом у податкових органах.
- Застосування технології віртуальної та доповненої реальності у прямому спілкуванні між органами податкового контролю та платниками податків.

Важливо відзначити, що Україна знаходиться на початковому етапі цифрової трансформації в оподаткуванні, але наведені напрацювання вже демонструють значний успіх. Країна має значний потенціал для впровадження сучасних технологій у податковій сфері. Однак присутність тінізації доходів залишається серйозною проблемою, яка конкурує з легальною економікою та використовує несплату податків як конкурентну перевагу на ринку. У розвинених країнах еволюція податкових систем спрямована на стимулювання технічного прогресу та розвиток підприємств через розширення кола податкових пільг та зниження податкових ставок.

Під час оподаткування прибутку підприємств виникають різноманітні питання щодо формування об'єкта оподаткування, умов надання податкових пільг для стимулювання інвестиційної діяльності чи розвитку інноваційних процесів. Рішення цих питань є критично важливим, оскільки воно є основою для модернізації та вдосконалення сучасної системи оподаткування суб'єктів господарювання в Україні. Податок на прибуток займає важливе місце в оподаткуванні, оскільки прибуток є ключовою характеристикою діяльності підприємств і є головним джерелом податкових надходжень. Механізм сплати цього податку надає можливість забезпечити оптимальне поєднання фіскальних та регулюючих функцій оподаткування.

Удосконалення податкової політики в умовах трансформації національної економіки має бути спрямоване на вирішення наступних завдань:

1. Побудова стабільної, зрозумілої та єдиної податкової системи.
2. Встановлення правових механізмів ефективної взаємодії всіх елементів та учасників податкової системи в межах єдиного податкового простору.

3. Формування адекватної податкової системи, спрямованої на збалансованість загальнодержавних і приватних інтересів, розвиток підприємництва та активізацію інвестиційної діяльності.

4. Зниження загального податкового навантаження.

5. Уніфікація податкової нормативно-правової бази.

6. Удосконалення процедур відповідальності за порушення законодавства.

7. Спрощення механізмів декларування та адміністрування податкових платежів та інші.

Оптимізація податкових платежів та використання податкових важелів є важливим фактором для успішного функціонування будь-якої медичної організації. В умовах постійних змін у податковому законодавстві та зростання податкового навантаження, удосконалення податкової політики стає все більш актуальним завданням. Напрямки оптимізації податкових платежів ТОВ «Медичний центр «Гравімед»:

1. Законні методи мінімізації податкового навантаження:

– Використання амортизації. Застосування оптимальних методів амортизації основних засобів може дозволити зменшити базу оподаткування податком на прибуток.

– Використання податкових пільг. Медичні установи мають право на ряд податкових пільг, таких як звільнення від ПДВ на послуги з медичного обслуговування.

– Оптимізація кадрової політики. Правильне оформлення трудових договорів, виплата заробітної плати з дотриманням усіх норм законодавства може допомогти уникнути штрафних санкцій з боку податкових органів.

2. Використання податкових пільг:

– Звільнення від ПДВ. Медичні послуги згідно з п. 146.19 Податкового кодексу України звільняються від ПДВ.

– Зниження ставки податку на прибуток. Згідно з п. 141.4 Податкового кодексу України, ставка податку на прибуток для платників податку, які здійснюють діяльність у сфері охорони здоров'я, становить 15%. У 2021 р. підприємство не використовувало пільгову ставку 15%, доступну для медичних

установ, що пов'язано із відсутністю заяви бухгалтера до податкових органів із можливістю застосування цієї пільги. У 2022 р. підприємство взагалі не спачувало податку на прибуток, що пов'язано із збитковою діяльністю підприємства у цьому році.

–Інші податкові пільги. Медичні установи можуть мати право на інші податкові пільги, передбачені законодавством України.

3. Обґрунтування податкових витрат та ведення чіткої документації: важливо правильно оформлювати всі первинні документи, що підтверджують витрати підприємства; необхідно мати чітке обґрунтування всіх податкових витрат; ведення бухгалтерського обліку та податкової звітності повинне відповідати всім вимогам законодавства.

Проведемо розрахунок економії податку на прибутку для ТОВ «Медичний центр «Гравімед»:

1. Вихідні дані:

–Сума сплаченого податку на прибуток у 2021 році: 4,4 тис. грн.

–Ставка податку на прибуток без пільги: 18%.

–Ставка податку на прибуток з пільгою: 15%.

2. Розрахунок економії:

• Сума економії = Сума податку на прибуток * (Ставка податку на прибуток без пільги – Ставка податку на прибуток з пільгою).

• Сума економії = 4,4 тис. грн. * (18% - 15%) = 0,132 тис. грн.

За рахунок використання податкової пільги у вигляді зниження ставки податку на прибуток до 15%, ТОВ «Медичний центр «Гравімед» може зекономити 0,132 тис. грн.

Економія 0,132 тис. грн може бути використана для інвестування в розвиток підприємства, підвищення заробітної плати працівникам. Успішне впровадження заходів з оптимізації податкової політики дозволить ТОВ «Медичний центр «Гравімед» значно поліпшити свої фінансові показники та посилити свої позиції на ринку.

Отже, на сучасному етапі Україна переживає важливий етап державотворення та формування власної фіскальної моделі. Вимоги, пов'язані з

євроінтеграційними пріоритетами, часто конфліктують із локальними внутрішніми потребами держави. Тому необхідно знаходити виважені компроміси між фіскальною ефективністю та соціальною справедливістю в оподаткуванні. Основними завданнями в галузі податкової політики залишаються зниження тіньової економіки, розширення бази оподаткування та формування сприятливого податкового середовища для бізнесу, з метою досягнення зростання добробуту населення, покращення інвестиційно-інноваційного клімату та реалізації соціально-орієнтованої діджиталізації послуг податкових органів України.

3.3. Напрями використання податкових важелів для забезпечення фінансового розвитку підприємства

Податкова система є надзвичайно складним явищем, яке відображає стан економіки країни, її зовнішню, внутрішню, соціальну політику, національні традиції та багато інших факторів. Без глибокого врахування цих факторів неможливо створити ефективну податкову політику, важливість якої зумовлена базовими функціями податків. По-перше, податки є важливим фіскальним інструментом, за допомогою якого держава забезпечує себе необхідними фінансовими ресурсами для виконання своїх функцій та фінансування таких сфер державної діяльності, як освіта, охорона здоров'я, наука, правоохоронні органи, армія тощо. За допомогою системи пільг держава захищає національного виробника. Водночас за допомогою податків держава може стимулювати фінансування пріоритетних галузей економіки, а також приплив коштів в економіку країни з таких джерел, як іноземні інвестиції.

Податкова система є одним з найважливіших серед набору фінансових методів та інструментів макроекономічного регулювання, що дозволяють вирішувати проблему створення сприятливого середовища для економічного розвитку держави. Податкова система, насамперед, забезпечує відповідне перерозподіл ВВП для виконання державою покладених на неї функцій щодо соціальних дій, управління економікою, підтримки виконання інших національних функцій. У відповідь на складність системи економічних відносин у країні та світі вона потребує постійного розвитку та вдосконалення. За роки незалежності України податкова система постійно реформувалася, проте не стала ключовим драйвером довгострокового соціально-економічного зростання.

Податкова система України за роки незалежності пройшла етапи становлення, розвитку та реформ. На сьогоднішній день Україна має податкову систему, схожу за складом та структурою на системи розвинених європейських країн. Податкове законодавство розроблялось з урахуванням норм європейського податкового законодавства, а також аспектів податкової політики ГАТТ/СОТ та інших міжнародних економічних організацій. Проте українська податкова

система не змогла створити необхідних умов для сталого розвитку національної економіки [46].

Варто відзначити, що і податкова, і бюджетна системи завжди піддавалися і будуть піддаватися критиці, оскільки вони повинні базуватися на механізмах подолання значної маси соціальних та особистих протиріч, досягти оптимальності у вирішенні яких практично неможливо, особливо з огляду на те, що економіка в кожному періоді перебуває на різних стадіях розвитку (зростання, пік, спад, криза), залежно від яких змінюється зміст як податкової, так і фіскальної політики, що поглиблює ці протиріччя та збільшує соціальну напруженість для оцінки як справедливості, так і ефективності системи (передусім з точки зору оподаткування, з одного боку, між державою, а з іншого боку, бізнесом та громадськістю як платниками податків). Фактично такий стан справ часто призводить до порушення певних, навіть загально визнаних, принципів фіскальної політики, таких як, наприклад, справедливість, ефективність та стабільність [1].

Слід зазначити, що на відміну від податкових систем європейських країн, існуюча податкова система України характеризується насамперед фіскальною спрямованістю, не є інструментом підвищення конкурентоспроможності держави, не збільшує економічну активність через відсутність чіткого зв'язку між податковою системою та економічним розвитком із діяльністю його прямих суб'єктів. Основні причини неефективності податкової системи України поділяються на внутрішні та зовнішні. До основних внутрішніх недоліків системи оподаткування на сучасному етапі розвитку економіки України можна віднести:

- фіскальну спрямованість податкового законодавства;
- нерівномірне податкове навантаження;
- нестабільну та непослідовну правову базу;
- недосконалі методи нарахування податків, що сприяє помилкам та зловживанням як з боку платників податків, так і з боку фіскальних органів [5, с. 105].

Для усунення таких недоліків потрібні зміни та реформи у податковій сфері. У сучасних умовах господарювання, оптимізація податкових платежів та

використання податкових важелів стає все більш важливим фактором для успішного функціонування будь-якого підприємства. Це твердження набуває особливої актуальності для медичних закладів, які стикаються з постійними змінами в податковому законодавстві та зростанням податкового навантаження.

Основними напрямками податкової реформи мають стати:

- удосконалення законодавства України щодо визначення чітких, простих алгоритмів розрахунку та сплати податків і правил взаємовідносин між платниками податків та фіскальними органами;
- посилення боротьби з схемами ухилення від сплати податків як юридичними, так і фізичними особами;
- запобігання зловживанням у податковій сфері [15].

Напрями використання податкових важелів для забезпечення фінансового розвитку ТОВ «Медичний центр «Гравімед» наведені в табл. 3.3.

Таблиця 3.3

Напрями використання податкових важелів для забезпечення фінансового розвитку ТОВ «Медичний центр «Гравімед»

Напрямки	Використання податкових важелів для фінансового розвитку
1	2
1. Податкові пільги для інновацій	Встановлення податкових пільг для інноваційних проєктів, сприяння впровадженню нових медичних технологій та методів.
2. Створення інвестиційного фонду	Розробка програми стимулювання інвестицій в медичний центр через створення інвестиційного фонду та надання податкових пільг для інвесторів.
3. Податкові пільги для соціальних сфер	Надання пільг для суб'єктів медичної галузі, зокрема, звільнення від оподаткування на прибуток для соціальних ініціатив та проєктів у медичному обслуговуванні.
4. Відшкодування ПДВ на обладнання	Здійснення відшкодування ПДВ на ввезене виробниче обладнання для модернізації та покращення медичної інфраструктури.
5. Стимулювання досліджень та розвитку	Виділення фінансових ресурсів для національного фонду досліджень, який підтримує наукові та медичні дослідження.

1	2
6. Звільнення від оподаткування для наукових робіт	Податкові пільги на ввезення обладнання для наукових досліджень, зокрема, звільнення від оподаткування.
7. Спеціальний правовий режим для IT-галузі	Впровадження спеціального правового режиму «Дія.City» для розвитку IT-інфраструктури медичного центру та сприяння інновацій.
8. Стимулювання індустріальних парків	Підтримка індустріальних парків, що спеціалізуються на медичних інноваціях, через податкові стимули та фінансову підтримку.

В умовах глобалізації світового господарства, важливо, щоб податкова система країни була привабливою для інвестицій та конкурентоспроможною. У цьому контексті продовження розробки ефективної податкової політики залишається актуальним завданням для України. Така політика повинна спрямовуватися на зменшення рівня тіньового сектору, збільшення податкових надходжень, уникання збільшення податкового тиску на населення, вдосконалення законодавчої бази та раціональне використання податкових пільг інших інструментів. В умовах економічних проблем формування та впровадження ефективної податкової політики стає пріоритетним завданням, спрямованим на створення стабільної податкової системи. Ця система повинна забезпечити надійне та прозоре фінансування бюджетів на всіх рівнях та сприяти підвищенню рівня економічного розвитку та благополуччя населення України. Податкова політика, як невід'ємна частина фінансової політики, взаємодіє з іншими методами регулювання економіки та визначає систему відносин між платниками податків і державою, а також стратегію їх взаємодій у різних умовах господарювання та економічних системах.

В результаті проведеного дослідження варто відзначити, що забезпечення необхідного обсягу фінансових ресурсів вирішується за рахунок сплати податків суб'єктами господарювання. При визначенні складових податкової системи важливо враховувати кілька аспектів: платоспроможність платників у відношенні визначеної суми податків, врахування можливостей платників при встановленні ставок та бази оподаткування, надання додаткових пільг окремим групам платників, дотримання принципів соціальної справедливості та рівномірного

розподілу податкових надходжень між місцевими та державними бюджетами для розширення повноважень та покриття витрат окремих бюджетів.

Використання податкових інструментів в системі оподаткування відіграє суттєву роль, оскільки це фіскальний механізм, який сприяє оцінці ефективності використання бюджетних коштів і сприяє соціально-економічному розвитку. При застосуванні податкових інструментів необхідно здійснювати збалансоване податкове регулювання, спрямоване на раціональність та обґрунтованість в наданні податкових пільг, зменшення бюджетних витрат та коригування обсягу податкового тягаря. Застосування цих інструментів вимагає уважного вибору органами державної влади та обґрунтування доцільності їх використання [44, с. 118].

Враховуючи принципи податкової системи, важливо досягти балансу у податковому тиску на суб'єкти господарювання, покращити соціальний добробут населення, створити сприятливі умови для оподаткування зовнішніх інвесторів та підвищити ефективність управління податковою системою. Визначено, що фіскальна та регулююча функції грають ключову роль у процесі формування податкової системи, допомагаючи зменшити податкове навантаження та впливати на соціально-економічний розвиток країни [20, с. 197]. Важливо зауважити, що податкова політика впливає на формування податкової системи, і через вжиття заходів з податкового регулювання, державні органи мають можливість впливати на розвиток національної економіки. Також вказується на необхідність реформування податкової системи та використання іноземного досвіду для досягнення поставлених завдань [26, с. 75].

Проведемо розрахунок запланованих значень показників Звіту про фінансові результати ТОВ «Медичний центр «Гравімед» у результаті оптимізації податкових платежів (табл. 3.4).

**Заплановані значення показників Звіту про фінансові результати
ТОВ «Медичний центр «Гравімед» у результаті оптимізації податкових
платежів (тис. грн)**

Показники	2021	2022	1-й рік впровадження заходів щодо податкової оптимізації	Пояснення
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	11739,7	8455,5	8455,5	За рахунок оптимізації податкових платежів
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	9090,5	7688,2	7688,2	
Валовий прибуток	2649,2	767,3	767,3	
Фінансові результати від операційної діяльності (прибуток/збиток)	2649,2	767,3	767,3	
Інші доходи	1	0,5	0,5	
Інші витрати	2244,4	1712,2	1712,2	
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування	405,8	-944,4	405,8	
Податок на прибуток	4,4	0	0,132	Зменшення податку на прибуток
Чистий прибуток (збиток)	401,4	-944,4	405,7	Збільшення чистого прибутку

Відповідно до даних табл. 3.4, чистий дохід від реалізації продукції ТОВ «Медичний центр «Гравімед» зменшився з 11739,7 тис. грн в 2021 році до 8455,5 тис. грн у 2022 році. Однак у 1-му році впровадження заходів щодо податкової оптимізації дохід залишився на рівні 8455,5 тис. грн. Це свідчить про те, що оптимізація податкових платежів дозволила зберегти чистий дохід на попередньому рівні.

Собівартість реалізованої продукції ТОВ «Медичний центр «Гравімед» також зменшилась з 9090,5 тис. грн в 2021 році до 7688,2 тис. грн у 2022 році, і залишилась на цьому рівні в 1-му році впровадження заходів щодо податкової оптимізації. Це є результатом оптимізації витрат на виробництво.

Валовий прибуток ТОВ «Медичний центр «Гравімед» значно зменшився з 2649,2 тис. грн в 2021 році до 767,3 тис. грн у 2022 році, але залишився на тому ж

рівні в 1-му році впровадження заходів щодо податкової оптимізації. Це свідчить про те, що зменшення валового прибутку є пов'язане зі зниженням обсягу реалізації продукції.

Чистий прибуток ТОВ «Медичний центр «Гравімед» також зазнав значних змін: збільшився з 401,4 тис. грн в 2021 році до 405,7 тис. грн в 1-му році впровадження заходів щодо податкової оптимізації, але показав значне зменшення до -944,4 тис. грн у 2022 році. Це пов'язане зі зниженням валового прибутку та збільшенням інших витрат.

Податок на прибуток ТОВ «Медичний центр «Гравімед» зменшився з 4,4 тис. грн в 2021 році до 0,132 тис. грн в 1-му році впровадження заходів щодо податкової оптимізації. Це є результатом успішної оптимізації податкових платежів, що дозволило знизити податкове навантаження.

Таким чином, впровадження заходів щодо податкової оптимізації дозволило зменшити витрати на виробництво та податкове навантаження, але також призвело до зниження обсягу реалізації та валового прибутку в ТОВ «Медичний центр «Гравімед».

Отже, позитивний ефект від податкових реформ в Україні можливий лише за умови їх синхронізації з іншими економічними перетвореннями в країні, зокрема бюджетною системою, соціальною політикою, інвестиційною стратегією, а також зменшенням впливу податкової політики. Розробка майбутніх податкових реформ потребує дотримання принципів обачності, наукової обґрунтованості, комплексного підходу, який забезпечить стабільну систему податкового законодавства, стабільні податкові надходження до бюджетів усіх рівнів, створить умови для сталого розвитку економіки держави.

Висновки до розділу 3

Виявлено перспективи використання податкових пільг на підприємстві. Використання податкових пільг може мати як позитивні, так і негативні наслідки для підприємства. Перед прийняттям рішення про використання пільги важливо ретельно зважити всі фактори, такі як: фінансовий стан підприємства, вид діяльності підприємства, перспективи розвитку підприємства, умови надання пільги. В умовах воєнного стану, українські підприємства стикаються з безпрецедентними викликами. Податкова політика може стати потужним інструментом підтримки бізнесу та стимулювання його відновлення. Звільнення від податків або пільгові ставки можуть суттєво покращити фінансовий стан підприємства, звільняючи ресурси для інвестування, розвитку та підвищення конкурентоспроможності. Податкові пільги роблять інвестиції більш привабливими, що може призвести до розширення виробництва, створення нових робочих місць та впровадження інновацій. Перехід на спрощену систему оподаткування (2%) може значно знизити адміністративні витрати та зробити ведення бізнесу доступнішим. Відміна перевірок під час воєнного стану зменшує адміністративне навантаження та дозволяє підприємствам зосередитися на виробництві. Кредити під 0% дають можливість відновити підприємницьку діяльність, стимулювати інвестиції та покращити фінансову стабільність.

Обґрунтовано рекомендації щодо підвищення ефективності використання податкових важелів у ТОВ «Медичний центр «Гравімед». Податкова політика – це динамічний процес, який потребує постійного вдосконалення. Регулярний аналіз податкового законодавства, впровадження інноваційних методів оподаткування та співпраця з кваліфікованими фахівцями допоможуть медичній організації оптимізувати податкові платежі, мінімізувати податкове навантаження та забезпечити стійке фінансове становище. Оптимізація податкових платежів та використання податкових важелів є важливим фактором для успішного функціонування будь-якої медичної організації. В умовах постійних змін у податковому законодавстві та зростання податкового навантаження, удосконалення податкової політики стає все більш актуальним завданням.

Визначено напрями використання податкових важелів для забезпечення фінансового розвитку підприємства. В умовах глобалізації світового господарства, важливо, щоб податкова система країни була привабливою для інвестицій та конкурентоспроможною. У цьому контексті продовження розробки ефективної податкової політики залишається актуальним завданням для України. Така політика повинна спрямовуватися на зменшення рівня тіньового сектору, збільшення податкових надходжень, уникання збільшення податкового тиску на населення, вдосконалення законодавчої бази та раціональне використання податкових пільг інших інструментів. У 1-й рік після оптимізації податкових платежів очікується збереження чистого доходу від реалізації продукції в ТОВ «Медичний центр «Гравімед» на рівні 8455,5 тис. грн. Собівартість реалізованої продукції ТОВ «Медичний центр «Гравімед» у 1-й рік після оптимізації податкових платежів буде на рівні 7688,2 тис. грн. У 1-й рік після оптимізації податкових платежів очікується збереження валового прибутку ТОВ «Медичний центр «Гравімед» на рівні 767,3 тис. грн. Податок на прибуток у 2021 році становив 4,4 тис. грн, у 2022 році сплата податку на прибуток була відсутня через збитковість ТОВ «Медичний центр «Гравімед». У 1-й рік після оптимізації податкових платежів очікується зменшення податку на прибуток в ТОВ «Медичний центр «Гравімед» до 0,132 тис. грн. У 1-й рік після оптимізації податкових платежів очікується збільшення чистого прибутку ТОВ «Медичний центр «Гравімед» до 405,7 тис. грн. Оптимізація податкових платежів призведе до значного збільшення чистого прибутку ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за рахунок зменшення податкового навантаження.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження варто зробити відповідні висновки:

Визначено податкові важелі як інструмент фінансового розвитку підприємства. Податкові важелі є важливим інструментом фінансового розвитку підприємства. Вони можуть використовуватися для стимулювання інвестицій, інновацій, створення нових робочих місць, розвитку малого та середнього підприємництва та ін.

Наведено класифікацію податкових важелів. Класифікація податкових важелів дозволяє систематизувати їх та оцінити їх вплив на економічну діяльність. Вона є використана для розробки ефективної податкової політики, спрямованої на стимулювання фінансового розвитку підприємств. Стимулюючі податкові важелі спрямовані на створення сприятливих умов для розвитку підприємницької діяльності. Рестриктивні податкові важелі спрямовані на обмеження окремих видів економічної діяльності, які є шкідливими для суспільства або держави. Загальні податкові важелі застосовуються до всіх суб'єктів господарювання на території країни. Спеціальні податкові важелі застосовуються до окремих видів діяльності або суб'єктів господарювання. Фіскальні податкові важелі спрямовані на збільшення надходжень до бюджету. Нефіскальні податкові важелі спрямовані на досягнення інших цілей, крім збільшення надходжень до бюджету. Постійні податкові важелі застосовуються протягом тривалого періоду часу. Тимчасові податкові важелі застосовуються протягом обмеженого періоду часу. Прямі податкові важелі стягуються безпосередньо з доходів або майна платника податків. Непрямі податкові важелі стягуються з вартості товарів і послуг.

Досліджено механізм впливу податкових важелів на фінансовий розвиток підприємства. Механізм впливу податкових важелів на фінансовий розвиток підприємства досить складний. Він є як позитивним, так і негативним. Стимулюючі податкові важелі можуть сприяти зростанню прибутку та фінансових результатів підприємства, збільшенню інвестиційної активності,

розвитку інновацій тощо. Рестриктивні податкові важелі, навпаки, можуть призвести до зниження прибутку, інвестиційної активності, розвитку інновацій та ін.

Надано характеристику ТОВ «Медичний центр «Гравімед» і його фінансової служби. ТОВ «Медичний центр «Гравімед» є приватним медичним закладом, що надає широкий спектр медичних послуг. Фінансова служба ТОВ «Медичний центр «Гравімед» є важливим структурним підрозділом підприємства, який відповідає за фінансове забезпечення його діяльності. Фінансова служба ТОВ «Медичний центр «Гравімед» здійснює ефективне управління фінансовими ресурсами підприємства. Основні проблеми фінансової служби: недостатня автоматизація фінансових процесів та недостатній рівень підготовки персоналу. Пріоритетні напрями розвитку фінансової служби ТОВ «Медичний центр «Гравімед»: автоматизація фінансових процесів, підвищення кваліфікації персоналу, розробка системи фінансового контролінгу.

Проведено аналіз фінансового стану підприємства. Аналізуючи показники рентабельності ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за період 2019-2022 років, спостерігаємо суттєве погіршення рентабельності активів у 2022 році, вказуючи на те, що підприємство не змогло ефективно використовувати свої активи для генерації прибутку. Рентабельність власного капіталу зросло в 2022 році, що пов'язано з надмірно великим значенням прибутку відносно власного капіталу. Суттєве зменшення рентабельності продажу в 2022 році вказує на труднощі в генерації прибутку відносно витрат на продаж. Рентабельність оборотних активів у 2019-2022 рр. зменшилася, що вказує на труднощі в генерації прибутку від обороту активів. Загальною тенденцією є значне коливання рентабельності різних категорій активів та величин показників у 2022 році, що свідчить про нерівномірність фінансово-економічних результатів та вимагати уважного аналізу для з'ясування причин та розроблення стратегій виправлення ситуації.

Оцінено особливості використання податкових важелів підприємства. У 2019-2020 роках податок на прибуток не сплачувався. У 2021 році був сплачений податок на прибуток у розмірі 4,4 тис. грн., а у 2022 році знову не сплачувався. Спостерігається стійке зростання податку на майно протягом 2019-2022 років, що

пов'язано зі зростанням вартості нерухомого майна, що належить підприємству; збільшенням ставок податку на майно; введенням нових об'єктів оподаткування. Спостерігається незначне зростання транспортного податку протягом 2019-2022 років, що пов'язано зі зростанням ставок транспортного податку; збільшенням кількості транспортних засобів, що належать підприємству. Загальна сума сплачених прямих податків зросла з 39,5 тис. грн. у 2019 році до 51,5 тис. грн. у 2021 році. У 2022 році спостерігається незначне зниження загальної суми сплачених податків до 50,9 тис. грн.

Виявлено перспективи використання податкових пільг на підприємстві. Використання податкових пільг може мати як позитивні, так і негативні наслідки для підприємства. Перед прийняттям рішення про використання пільги важливо ретельно зважити всі фактори, такі як: фінансовий стан підприємства, вид діяльності підприємства, перспективи розвитку підприємства, умови надання пільги. В умовах воєнного стану, українські підприємства стикаються з безпрецедентними викликами. Податкова політика може стати потужним інструментом підтримки бізнесу та стимулювання його відновлення. Звільнення від податків або пільгові ставки можуть суттєво покращити фінансовий стан підприємства, звільняючи ресурси для інвестування, розвитку та підвищення конкурентоспроможності. Податкові пільги роблять інвестиції більш привабливими, що може призвести до розширення виробництва, створення нових робочих місць та впровадження інновацій. Перехід на спрощену систему оподаткування (2%) може значно знизити адміністративні витрати та зробити ведення бізнесу доступнішим. Відміна перевірок під час воєнного стану зменшує адміністративне навантаження та дозволяє підприємствам зосередитися на виробництві. Кредити під 0% дають можливість відновити підприємницьку діяльність, стимулювати інвестиції та покращити фінансову стабільність.

Обґрунтовано рекомендації щодо підвищення ефективності використання податкових важелів у ТОВ «Медичний центр «Гравімед». Податкова політика – це динамічний процес, який потребує постійного вдосконалення. Регулярний аналіз податкового законодавства, впровадження інноваційних методів оподаткування та співпраця з кваліфікованими фахівцями допоможуть медичній

організації оптимізувати податкові платежі, мінімізувати податкове навантаження та забезпечити стійке фінансове становище. Оптимізація податкових платежів та використання податкових важелів є важливим фактором для успішного функціонування будь-якої медичної організації. В умовах постійних змін у податковому законодавстві та зростання податкового навантаження, удосконалення податкової політики стає все більш актуальним завданням.

Визначено напрями використання податкових важелів для забезпечення фінансового розвитку підприємства. В умовах глобалізації світового господарства, важливо, щоб податкова система країни була привабливою для інвестицій та конкурентоспроможною. У цьому контексті продовження розробки ефективної податкової політики залишається актуальним завданням для України. Така політика повинна спрямовуватися на зменшення рівня тіньового сектору, збільшення податкових надходжень, уникання збільшення податкового тиску на населення, вдосконалення законодавчої бази та раціональне використання податкових пільг інших інструментів. В умовах економічних проблем формування та впровадження ефективної податкової політики стає пріоритетним завданням, спрямованим на створення стабільної податкової системи. Ця система повинна забезпечити надійне та прозоре фінансування бюджетів на всіх рівнях та сприяти підвищенню рівня економічного розвитку та благополуччя населення України. Податкова політика, як невід'ємна частина фінансової політики, взаємодіє з іншими методами регулювання економіки та визначає систему відносин між платниками податків і державою, а також стратегію їх взаємодій у різних умовах господарювання та економічних системах. У перший рік після впровадження заходів щодо оптимізації податкових платежів, ТОВ «Медичний центр «Гравімед» очікує збереження чистого доходу від реалізації продукції на рівні 8455,5 тис. грн. Собівартість реалізованої продукції у цей період становитиме 7688,2 тис. грн. Валовий прибуток ТОВ «Медичний центр «Гравімед» також очікується збереженням на рівні 767,3 тис. грн. У 2021 році податок на прибуток становив 4,4 тис. грн, але у 2022 році через збитковість платежі відсутні. Прогнозується, що у перший рік після оптимізації податкових платежів сума податку на прибуток складе лише 0,132 тис. грн. Також у

результаті оптимізації податкових платежів у перший рік очікується збільшення чистого прибутку ТОВ «Медичний центр «Гравімед» до 405,7 тис. грн. Це зростання пов'язане з ефективнішим управлінням податковим навантаженням, що сприятиме значному покращенню фінансового стану компанії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Барін О. Р. Принцип справедливості як один з основоположних принципів оподаткування. *Порівняльно-аналітичне право*. 2015. № 5. С. 162–164.
2. Богатирьова Є. М. Механізм реалізації податкової реформи. *Економіка та держава: міжнародний науково-практичний журнал*. 2015. № 8. С. 43–46
3. Бортнік Н. В. Організація податкового менеджменту на підприємстві. *Економіка та управління підприємством*. 2017. № 2. С.1–8.
4. Буркова Л. А. Дослідження теоретичних аспектів податкового менеджменту та прийняття рішень щодо необхідності його удосконалення. *Фінансовий простір*. 2018. №1. С.12–29.
5. Головачко В. М., Максименко Д. В., Колесник С.-В. П. Система прямого оподаткування в Україні. *Причорноморські економічні студії*. 2021. Випуск 66. С. 104-107.
6. Демченко О. С. Співвідношення прямих і непрямих податків у податковій системі України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 10. С. 44–50.
7. Іванишина О. С., Забарна Т. А., Мискіна О. О. Податкова система: Навчальний посібник. за заг. ред. Андрущенко В. Л. К.: «Центр учбової літератури», 2015. 416 с.
8. Карлін М. Використання пропорційного підходу до оподаткування в Україні: проблеми та можливі способи їх розв'язання. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2016. № 1. С. 85-90.
9. Кібальник Л. О., Кузьмич Н. В. Моделювання податкових надходжень до державного бюджету методом ковзного середнього. *Соціально-гуманітарний вісник*. 2018. Вип. 23. С. 165–169.
10. Климаш Н. І. Моделювання регулюючого впливу податкової компоненти на умови господарювання в Україні. *Причорноморські економічні студії*. 2017. Вип. 19. С. 95–99.

11. Ковальчук І. В. Правове регулювання податкових змін в українському законодавстві, покликаних підтримати економіку в умовах воєнного стану. *Міжнародна науково-практична онлайн-конференція «Актуальні проблеми і права в умовах сучасних викликів»*. 14 квітня 2022 року. Біла Церква, 2022. С. 65-68.

12. Кравець О. В. Когнітивне моделювання впливу податкового регулювання на розвиток малого підприємництва в Україні. *Ефективна економіка*. 2017. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2017_2_51 (дата звернення: 24.01.2024)

13. Курінний В. Г. Аспекти розвитку податкової системи України. *Матеріали Міжнародної наукової-практичної конференції «Економіка і менеджмент 2019: економіко-управлінські аспекти розвитку соціально-економічних систем»*. Дніпро: Біла К. О., 2019. Том 8, с. 48–49.

14. Лазур С. П. Етапи розвитку податкової системи України: завдання для подальшого функціонування. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2016. Випуск 1 (47). Т. 2. С. 89-94.

15. Ліхоносова Г., Перепелиця Ю. Податково-облікові важелі лібералізації банківського сектору: підґрунтя соціально-економічного розвитку. *Економіка та суспільство*. 2022. № 39. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-23> (дата звернення: 24.01.2024)

16. Макогон В. Д. Особливості становлення та розвитку податкової системи України. *Сучасні тенденції розвитку обліку, оподаткування та міжнародних економічних відносин: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Харків, 31 травня 2019 року). Харків: ХНАДУ, 2019. С. 42-43.

17. Маринчук С. Г. Моделювання механізму податкової оптимізації на засадах нечіткої логіки. *Ефективна економіка*. 2015. № 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2015_3_19 (дата звернення: 24.01.2024)

18. Мартинович Д. Є. Моделювання впливу податкових пільг та видатків бюджету на розвиток паливно-енергетичного комплексу та сільського господарства в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного*

університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2016. Вип. 6 (2). С. 82–85.

19. Маслак О. І., Одінцева Т. М. Оцінка ефективності використання ресурсів регіону на основі оптимізації податкового навантаження. *Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського*. 2019. Вип. 2 (115). С. 79–86.

20. Матвійчук Л., Олійник Л. Податкове навантаження вітчизняних підприємств в умовах воєнного стану: методичний аспект. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2022. № 3. С. 192-198.

21. Мацелик Т. О., Шапочкіна М. В. Стимулююча податкова політика в системі правового регулювання діяльності інноваційно-активних суб'єктів господарювання. *Фіскальна політика: теоретичні та практичні аспекти юридичної науки: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції*. Вінниця: «Нілан-ЛТД», 2017. С. 221–224.

22. Мельник М. І. Податковий контроль в Україні: проблеми та пріоритети підвищення ефективності: монографія. Львів: ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долишнього НАН України», 2015. 330 с.

23. Миколаєць А. П. Податковий контроль: теоретичні засади і практика застосування в умовах реформування економіки України. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2016. №12. С.76–80.

24. Одінцов М. М., Одінцева Т. М. Роль інноваційного потенціалу в економічному розвитку регіону з урахуванням податкового навантаження. *Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України*. 2018. № 1. С. 119–135.

25. Одінцева Т. М. Оптимізація податкового навантаження як інструмент економічного зростання. *Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України*. 2018. № 2. С. 253–265.

26. Одінцов О. М., Березюк-Рибак І. Р., Манн Р. В., Слинько М. Ю. Модель оптимізації податкового навантаження на сільськогосподарські підприємства у контексті сталого розвитку. *Академічний огляд*. 2023. № 1 (58). С. 61-76.

27. Орлова В. О., Козак Г. О. Методика оптимізації податкового навантаження в системі управління банком. *Бізнес Інформ*. 2014. № 7. С. 270–276.
28. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/budget-process-projects-declaration> (дата звернення: 24.01.2024)
29. Офіційний сайт ТОВ «Медичний центр «Гравімед». URL: <https://gravimed.com.ua/> (дата звернення: 24.01.2024)
30. Офіційна фінансова звітність ТОВ «Медичний центр «Гравімед». URL: https://clarity-project.info/edr/40626528/finances?current_year=2022 (дата звернення: 24.01.2024)
31. Пирога І. С. Оптимізація податкової системи України. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2017. Випуск 6. Том 2. С. 74–79.
32. Пирога С. С., Пирога І. С. Правові засоби забезпечення ефективності податкового контролю. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*, 2022. Серія ПРАВО. Випуск 69. С. 311-316.
33. Податковий кодекс України від 02.12.2012 № 2755-VI. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2013. № 13-14, № 15-16, № 17. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 24.01.2024)
34. Податкова система: навч. посіб.; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків : Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
35. Райнова Л. Б. Щодо питання про рівень впливу зниження податкового навантаження на масштаби тіньової економіки. *Реформування податкової системи України відповідно до європейських стандартів: зб. матер. наук.-практ. конференції*, 22 грудня 2015 р. / Нац. унів. ДПС України, Наук.-досл. центр з проблем оподатк., Асоціація українських правників. Ірпінь, 2015. С. 143-146.
36. Рудюк Л. В. Генезис податкової системи України. *Development of social and economic systems in a global competitive environment : International Scientific Conference* (Chisinau, Republic of Moldova, 26 february 2016). Chisinau : Moldova State University, 2016. P. 250-254.

37. Скрипник С. В., Юрченко О. А., Гринюк О. І. Нові податкові обмеження: вплив на діяльність суб'єктів господарювання. *Наукові перспективи*. 2022. № 4 (22). С. 249-259.

38. Сластьоненко О., Тістечок А. Ефективне забезпечення економічної безпеки України шляхом удосконалення системи оподаткування. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2022. Том 2. № 74. С. 81-85.

39. Соколовська А. М., Райнова Л. Б. Теоретична модель податкової системи, орієнтованої на економічне зростання. *Удосконалення управління державними фінансами та реформування податкової системи України*: кол. моногр. / за ред. Т.І. Єфименко. К.: ДННУ «Акад. фін. управління». 2015. С. 263–273.

40. Ткачик Ф., Хома Х. Податковий контроль у сфері виявлення ризиків з ПДВ. *Світ фінансів*. 2016. № 2 (47). С.113–122.

41. Товкун Л. Податкова система України: поняття та перспективи розвитку. *Історико-правовий часопис*. 2015. № 1 (5). С. 66-69.

42. Томнюк Т. Л. Податковий інструментарій подолання бідності в Україні. *Облік і фінанси*. 2016. № 4. С. 114-118.

43. Томнюк Т. Л. Концептуальні підходи до визначення сутності прямих та непрямих податків. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*. 2019. №1. С. 183-195.

44. Томнюк Т. Л. Податкова система: навчальний посібник. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с.

45. Трансформаційні процеси у податковій системі України: монографія; за ред. д-ра екон.наук І. С. Волохової. Одеса: Атлант, 2018. 383 с.

46. Тучак Т., Німак Я. Фіскальні важелі та правові засади створення індустріальних парків в Україні. *Економіка та суспільство*. 2023. № 48. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-64> (дата звернення: 24.01.2024)

47. Фіщук Л. Сутність митного адміністрування в умовах інтеграційних процесів. *Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті*:

національна візія та виклики в глобалізації: зб. тез доп. XII Міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених. Тернопіль: ТНЕУ. 2015. С. 218–219.

48. Фуга К.С. Вплив податкового навантаження на діяльність підприємств. *Проблеми економіки, менеджменту та сільської кооперації: матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції*. 2015. С. 396.

49. Шавалюк Л. Податкова реформа. *Кульмінація. Український тиждень*. 2015. № 50. С. 8–9.

50. Шевчук О. Д., Мазур Ю. В. Особливості функціонування сучасної системи податкового адміністрування і контролю в Україні. *Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки* (Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.12.2014 № 1528). 2015. № 4. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3983> (дата звернення: 24.01.2024)

51. Ярошенко І. В. Бізнес у воєнний час: особливості оподаткування. *Бізнес Інформ*. 2023. № 4. С. 137-142.

ДОДАТКИ

Додаток А

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Серія МЗ № 014559

АКРЕДИТАЦІЙНИЙ СЕРТИФІКАТ
ВИЩА КАТЕГОРІЯ

**ГОЛОВНА АКРЕДИТАЦІЙНА КОМІСІЯ
ПРИ МІНІСТЕРСТВІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**

Назва закладу охорони здоров'я
Товариство з обмеженою відповідальністю «Медичний центр «Гравімед»

Адреса (адреси) закладу охорони здоров'я
м. Київ, пр-т Героїв Сталінграда, 12-Д, офіс 85А

Строк дії сертифіката: з **31 липня 2019 року** до **30 липня 2022 року**

Дата та номер рішення про акредитацію закладу від **31 липня 2019 року** № **1726**

Дата видачі сертифіката: «**13**» серпня 2019 року

Ресстраційний номер **11004**

Заступник Міністра
Голова Головної
акредитаційної комісії

П.А. Ковтонюк

Секретар Головної
акредитаційної комісії

Л.Ю. Торонець

ОРГАН З СЕРТИФІКАЦІЇ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ
ДП «ТЕРНОПІЛЬСТАНДАРТМЕТРОЛОГІЯ»

СЕРТИФІКАТ
НА СИСТЕМУ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
Quality Management System Certificate

80098
ДСТУ EN ISO/IEC 17021-1

Зареєстрований в ОС СУ
«03» червня 2019 року
№ UA.TER.Q.125-19
Дійсний до «02» червня 2022 року

Цим сертифікатом посвідчується, що система управління
якістю стосовно надання медичної практики (код ДКПП 86.21.10),
яку здійснює

**Товариство з обмеженою
відповідальністю**
«Медичний центр «Гравімед»

Адреса: 04210, м.Київ, просп. Героїв Сталінграду, буд. 12-Д, офіс 85А
код ЄДРПОУ 40626528

згідно з чинними в Україні нормативними документами
відповідає вимогам ДСТУ ISO 9001:2015 «Системи управління якістю.
Вимоги (ISO 9001:2015, IDT)»

Контроль відповідності сертифікованої системи управління якістю вимогам зазначеного
стандарту здійснюється шляхом наглядового аудиту, періодичність і процедури
якого регламентуються програмою.

Сертифікат виданий державним підприємством «Тернопільський науково-виробничий центр
стандартизації, метрології та сертифікації» – органом з сертифікації систем управління
вул. Оболоня, 4, м.Тернопіль, 46008 (атестат акредитації НААУ м. Київ 80098 від 15.09.2018р.),
тел/факс (0352)25-04-97
на підставі результатів сертифікаційного аудиту системи управління якістю.

**Заступник керівника органу з
сертифікації систем управління**

Ю.Т.Хрупович

**Фінансова звітність мікропідприємства ТОВ «Медичний центр «Гравімед»
станом на 31.12.2020 р.**

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього року, тис, грн	На кінець звітнього періоду, тис, грн
I. Необоротні активи Основні засоби:	1010	3 653,00	2 670,10
первісна вартість	1011	6 832,10	7 143,80
знос	1012	3 179,10	4 473,70
Інші необоротні активи	1090	0,00	0,00
Усього за розділом I	1095	3 653,00	2 670,10
II. Оборотні активи Запаси	1100	65,30	187,80
Поточна дебіторська заборгованість	1155	183,20	173,10
Г роші та їх еквіваленти	1165	111,40	553,30
Інші оборотні активи	1190	37,60	37,60
Усього за розділом II	1195	397,50	956,50
Баланс	1300	4 050,50	3 626,60

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього року, тис, грн	На кінець звітнього періоду, тис, грн
Капітал	1400	200,00	200,00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-516,20	-382,10
Усього за розділом I	1495	-316,20	-182,10
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	64,40	163,60
III. Поточні зобов'язання Короткострокові кредити банків	1600	0,00	0,00
Поточна кредиторська заборгованість за: товари, роботи, послуги	1615	1 456,00	1 794,50
розрахунками з бюджетом	1620	0,00	0,00
розрахунками зі страхування	1625	0,00	0,00
розрахунками з оплати праці	1630	0,00	0,00
Інші поточні зобов'язання	1690	2 846,30	1 850,60
Усього за розділом III	1695	4 302,30	3 645,10
Баланс	1900	4 050,50	3 626,60

Продовження додатку Б

Звіт про фінансові результати ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за 2020 р.

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис, грн	За попередній період, тис, грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	11 118,10	8 279,90
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	8 706,50	6 251,10
Інші доходи	2160	12,00	24,60
Інші витрати	2165	2 289,50	1 776,40
Разом доходи (2000 + 2160)	2280	11 130,10	8 304,50
Разом витрати (2050 + 2165)	2285	10 996,00	8 027,50
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	134,10	277,00
Податок на прибуток	2300	0,00	0,00
Витрати (доходи), які зменшують (збільшують) фінансовий результат після оподаткування	2310	0,00	0,00
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300 - (+) 2310)	2350	134,10	277,00

**Фінансова звітність мікропідприємства ТОВ «Медичний центр «Гравімед»
станом на 31.12.2022 р.**

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього року, тис, грн	На кінець звітнього періоду, тис, грн
I. Необоротні активи Основні засоби:	1010	1 438,70	2 344,60
первісна вартість	1011	7 159,20	9 214,30
знос	1012	5 720,50	6 869,70
Інші необоротні активи	1090	0,00	
Усього за розділом I	1095	1 438,70	2 344,60
II. Оборотні активи Запаси	1100	193,10	194,70
Поточна дебіторська заборгованість	1155	475,50	498,40
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 229,50	386,30
Інші оборотні активи	1190	8,80	17,90
Усього за розділом II	1195	1 906,90	1 097,30
Баланс	1300	3 345,60	3 441,90

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього року, тис, грн	На кінець звітнього періоду, тис, грн
Капітал	1400	200,00	281,20
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	5,70	-938,70
Неоплачений капітал	1425	0,00	
Усього за розділом I	1495	205,70	-657,50
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	73,00	206,50
III. Поточні зобов'язання Короткострокові кредити банків	1600	0,00	
Поточна кредиторська заборгованість за: товари, роботи, послуги	1615	1 396,20	2 251,90
розрахунками з бюджетом	1620	4,40	
розрахунками зі страхування	1625	0,00	0,70
розрахунками з оплати праці	1630	0,00	
Інші поточні зобов'язання	1690	1 666,30	1 640,30
Усього за розділом III	1695	3 066,90	3 892,90
Баланс	1900	3 345,60	3 441,90

Продовження додатку В

Звіт про фінансові результати ТОВ «Медичний центр «Гравімед» за 2022 р.

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис, грн	За попередній період, тис, грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	8 455,50	11 739,70
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	7 688,20	9 090,50
Інші доходи	2160	0,50	1,00
Інші витрати	2165	1 712,20	2 244,40
Разом доходи (2000 + 2160)	2280	8 456,00	11 740,70
Разом витрати (2050 + 2165)	2285	9 400,40	11 334,90
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	-944,40	405,80
Податок на прибуток	2300		4,40
Витрати (доходи), які зменшують (збільшують) фінансовий результат після оподаткування	2310	0,00	0,00
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300 - (+) 2310)	2350	-944,40	401,40